

პირველი ლგბტ ჟურნალი საქართველოში
First LGBT magazine in Georgia

მე

ME

N1(7)/2008

ჰომოარტი

HOMOART

• **ხელახლობისბან** •

1

• **ქიონია** •

2, 4

• **უფცეაბი** •

5

• **ჯანმთიჯობა** •

11

• **ბელია** •

14

• **ონბაივი** •

18, 21

• **ხეპოხბაი** •

24

• **თემა** •

30

• **ART** •

35, 38

მე

ME

• **FORWARD**

1

• **NEWS**

2, 4

• **RIGHTS**

5

• **HEALTH**

11

• **MEDIA**

14

• **INTERVIEW**

18, 21

• **REPORTAGE**

24

• **THEME**

30

• **ART**

35, 38

ISSN 1512-2395
უკ (UDC) 316.023.4
341.234
კეტერი 346

გამომცემელი: ფონდი ინკლუზივი

სტამბა: შპს "სეზანი"
თბილისი,
წერეთლის გამზ.140
ტელ: 357002
lika@cezanne-web.com

ჟურნალის ელექტრონული ვერსია
განთავსებულია ფონდ ინკლუზივის
ვებ-გვერდზე
www.inclusive-foundation.org

ჟურნალში გამოქვეყნებული
მასალების გამოყენების შემთხვევაში
აუცილებელია წყაროს მითითება.

ჟურნალი ვრცელდება უფასოდ

გამოცემა დაფინანსებულია
ჰოლანდიის ეროვნული ლგბ
ასოციაციის "სი-ოუ-სი ნიდერლანდისა"
(COC Netherlands) და
ჰაინრიჰ ბიოლის ფონდის
(Heinrich Boell Foundation) მიერ.

გარეკანის ფოტო: ერვინ ოლაფი

ჟურნალზე მუშაობდნენ:

ეკა აღდგომელაშვილი
პაატა საბელაშვილი
ირინა ჩხაიძე
კახა კეპულაძე
ნინო ძანძავა
გიორგი ყავჭრიშვილი
ჯონ ჰორანი
დავით გაბუნია
ნინო ბექიშვილი

“ჰომოარტი”, “ლესბი/გეი არტი”, “კემპი”, “ქვიერ კულტურა”, მათი ადგილი და მნიშვნელობა ერთიან კულტურულ კონტექსტში, ჩვენში, დღემდე რჩება კამათისა თუ მსჯელობის საგნად. დასავლეთში, “განსხვავებული” სექსუალობის სრულფასოვან ჩართვას კულტურულ მეინსტრიმში ხელი შეუწყო გეი/ლესბი და ქვიერ კვლევების აკადემიზაციამ და მისმა პრაქტიკულმა ზორცშესხმამ კულტურულ დისკურსებში. დღეს აღარავინ დავობს ამ კვლევების პოლიტიკურ ხასიათსა და მნიშვნელობაზე, რომელიც, თავის მხრივ, მჭიდროდ უკავშირდება 60-70-იან წლებში მიმდინარე პროცესებს (აზალი ფემინისტური ტალღა, სტუდენტური მოძრაობა, ბრძოლა სამოქალაქო უფლებებისათვის, სექსუალური რევოლუცია და სხვ.). რასის, კლასის, გენდერისა და სექსუალობის აზლებურმა ინტერპრეტაციამ შესაძლებელი გახადა სხვადასხვა კულტურული ტექსტებისა და სოციალური კოდების აზლებური წაკითხვა სექსუალური იდენტობის კონტექსტის გათვალისწინებით.

სექსუალობის, როგორც სოციალური კონსტრუქტის რთული სტრუქტურა (ქცევა, იდენტობა, ორიენტაცია) განაპირობებს ინტერპრეტირების ტრადიციის მრავალფეროვნებასაც – ნაწარმოებში ჩადებული ღია თუ ფარული ჰომოეროტიკული კოდიდან დაწყებული, გენდერისა თუ სექსუალობის, როგორც ტრანსგრესიული პრაქტიკების წარმოჩენით დამთავრებული. ჟურნალის მასალების შერჩევისას ვეცადეთ მეტ-ნაკლებად გავკეთავალისწინებინა ეს ტენდენციაც. სწორედ წაკითხვისა და ინტერპრეტირების მრავალფეროვნების ტრადიცია აერთიანებს – ჟან ჟენეს ჰომოეროტიკულ პროზას, ერვინ ოლაფის კემპურ მგრძნობელობასა თუ ლაილ ეშტონ ჰარისის შემოქმედებას, რომლის ნამუშევრები პოლიტიკურ მანიფესტადაც შეიძლება აღვიქვათ.

რაც საკითხის თეორიულ მხარეს შეეხება, ცხადია, ჟურნალის ერთი ნომერში შეუძლებელია ამ სფეროში მიმდინარე კვლევებისა და პრაქტიკების სრულყოფილი განხილვა, აუთენტურობის ძიებიდან, ესენციალური იდენტობის კონცეპტუალიზაციამდე. ამ კუთხით დღემდე გამოუკვლეველია ჩვენ კულტურაში მიმდინარე პროცესებიც. ჩვენი ჟურნალის მომდევნო ნომრის თემა სხვადასხვა კულტურებსა და რელიგიებში სექსუალობასთან დამოკიდებულება იქნება და შევეცდებით, მეტი ადგილი დავუთმოთ საქართველოში არსებულ რეალობასა და ტენდენციებს.

“Homo art”, “Lesbi-gay art”, “camp”, “queer culture” – their place and significance in our overall cultural context to this day remains a topic of contention and heated discussion. In the West, the full integration into the cultural mainstream of “different” sexualities was facilitated by the academization of lesbi/gay and queer studies and its appearance in the cultural discourse.

These days no-one disputes the political nature and significance of these studies, which in turn are closely linked to the processes that took place in the 1960-70s such as new wave feminism, the student movement, the battle for civil rights and the sexual revolution.

A new interpretation of race, class, gender and sexuality made it possible to give a fresh reading to cultural texts and social codes in the context of sexual identity.

Sexuality, as a complex structure of social constructs (behavior, identity, orientation), conditions the diversity of the tradition of interpretation – starting from the open or covert homoerotic codes in works of art and literature and ending with the display of transgressive practices. When choosing materials for the magazine, we tried our best to take this tendency into account.

It is precisely the diverse tradition of interpretation that unites the homoerotic prose of Jean Genet, Erwin Olaf’s Camp sensitivities and Lyle Ashton Harris’ works, which can be dubbed a political manifesto of sorts.

As for the theoretical side of the issue, clearly it is impossible to offer a comprehensive consideration of existing studies and practices in this sphere from the quest for authenticity to the conceptualization of essential identity. The processes under way in our culture in this regard remain unstudied.

Our magazine’s next issue will focus on various cultures and religions’ attitudes towards sexuality. We will try then to devote more space to the existing reality and tendencies in Georgia.

ფუნდირი

ჰაინრიხ ბიოლის ფონდის დახმარებით, ჩვენი გამოცემა ორენოვანი გახდა (ქართულ-ინგლისური), რამაც ჟურნალი “მე” ხელმისაწვდომი გახდა სხვა ქვეყნის მკითხველისთვისაც. ჟურნალის მეექვსე, ორენოვანი ნომრის პრეზენტაციას ჟურნალის თანადამფინანსებელმა, ჰაინრიხ ბიოლის ფონდმა უმასპინძლა. პრეზენტაცია გაშუქდა ჟურნალში “ცხელი შოკოლადი” და რადიო “თავისუფლების” ეთერით.

საქართველო

Georgia

Me magazine

With support from the Heinrich Boell Foundation, our publication has become bilingual (Georgian-English) and thus accessible to readers around the world. The Boell Foundation, the magazine's co-founder hosted a presentation for the sixth overall and first bilingual issue of Me. The presentation was covered by the magazine “Hot Chocolate” and Radio Liberty.

ინიციატივები

ფონდმა რეკომენდაცია გაუწია საინიციატივო ჯგუფების მიერ წარდგენილ პროექტებს “COC Nederland”-თან. საინიციატივო პროექტების მხარდაჭერა ემსახურება ლგბტ ჯგუფების გაძლიერებას. ამ პროექტების ფარგლებში გაძლიერდება ქალთა მიმართულულება, ქართულენოვანი ლგბტ ინტერნეტ სივრცე კი ახალი რესურსებით შეივსება. კერძოდ, ლესბოსელი და ბისექსუალი ქალების საინიციატივო ჯგუფი გაივლის მომზადებას პროექტების წერასა და მართვაში; შეიქმნება ახალი ვებ-გვერდები – gay.ge და lesbi.ge. ვებ-გვერდები საშუალებას მისცემს ლგბტ ჯგუფს ინტერაქტიულად მოიპოვოს და გაავრცელოს ინფორმაცია. ვებ-გვერდები მუდმივად განახლებადი იქნება.

უფლებები

გასული წლის სექტემბერში ფონდის წარმომადგენლებმა ანგარიში წარუდგინეს ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის მონიტორინგის კომიტეტს. ანგარიშის მეშვეობით კომიტეტის წევრებისთვის ცნობილი გახდა იმ ჰომოფობიური რეაქციის შედეგები, რაც ივლისში დაგეგმილ კამპანიას – “ყველა განსხვავებული, ყველა თანასწორი” მოჰყვა და რომლის გამოც საქართველოში კამპანია ჩაიშალა.

Initiatives

The Inclusive Foundation gave recommendations for joint projects presented by an initiative group for cooperation with COC Netherlands. The initiative projects serve to strengthen LGBT groups in Georgia. These projects will strengthen the focus on women and provide additional resources to the Georgian-language LGBT internet. Specifically, an initiative group consisting of lesbian and bisexual women will undergo training in project-writing and management. New websites, gay.ge and lesbi.ge, will be created; they will make it possible for the LGBT group to interactively find and disseminate information and be updated constantly.

Human rights

In September of last year representatives of the Inclusive Foundation presented a report to a monitoring committee of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe.

მონიტორინგის კომიტეტმა საკუთარ რეკომენდაციებში აღნიშნა, რომ საქართველოში ლგბტ ადამიანების მიმართ მკვეთრად ნეგატიური დამოკიდებულებაა და რომ ამ დამოკიდებულებას კიდევ უფრო აძლიერებს რიგი რადიკალური ძალებისა, მათ შორის, საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესია. კომიტეტმა რეკომენდაცია მისცა სახალხო დამცველის ოფისს ჰომოფობიის პრობლემის დასაძლევად კონკრეტული ნაბიჯების გადასადგმელად.

2007 წლის 14 ოქტომბერს რეალური შოუს ერთ-ერთ მონაწილეს, პაკო ტაბატაძეს, ტელეკომპანია “რუსთავი 2”-ის ხელმძღვანელობამ შოუ მას შემდეგ დაატოვებინა, რაც ამ უკანასკნელმა ღია ეთერით საჯაროდ განაცხადა საკუთარი სექსუალური ორიენტაციის შესახებ. საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატმა ამ საქმის შესწავლა დაიწყო. დაუზუსტებელი ინფორმაციით, ტელევიზიის ხელმძღვანელობას ამ ნაბიჯის გადადგმა საპატრიარქოდან ხელისუფლების მაღალი ეშელონების ჩარევით მოსთხოვეს. ჩვენთვის უცნობი მიზეზების გამო, სახალხო დამცველმა ჩათვალა, რომ ეს შემთხვევა არ წარმოადგენდა ადამიანის უფლების დარღვევის ფაქტს და ეს საქმე პარლამენტში წარსადგენი ანგარიშიდან ამოიღო. ამ ფონზე სიმპტომატურად გვეჩვენება ის ფაქტი, რომ პარლამენტმა საერთოდ არ მოისმინა ომბუდსმენის მიერ მომზადებული ანგარიში. ეს ფაქტი კიდევ ერთხელ მოწმობს იმას, რომ თანასწორობა უნივერსალური მოვლენაა და არ არსებობენ “უფრო მეტად თანასწორი ადამიანები ვიდრე დანარჩენები!”

ფონდის წარმომადგენლები დაესწრნენ სტრასბურგში გამართულ ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის ზამთრის სესიას, რომელსაც სწორედ ის ანგარიში წარედგინა, სადაც ასახული იყო ჰომოფობიის პრობლემა საქართველოში. გარდა საპარლამენტო ასამბლეისა, წარმომადგენლები შეხვდნენ ადამიანის უფლებების კომისარს, ევროპის ადამიანის უფლებების სასამართლოსა და საპარლამენტო მონიტორინგის კომიტეტის წარმომადგენლებს. ევროპის სოციალური ქარტიის სამდივნოს წარედგინა ჩრდილოვანი ანგარიში დასაქმების სფეროში არსებული დისკრიმინაციის შესახებ. ფონდის წარმომადგენელი მოლდოველ, ხორვატ და მაკედონიელ კოლეგებთან ერთად ლგბტ ადამიანის უფლებების დამცველთა მდგომარეობის შესახებ ანგარიშით წარდგა ევროპის საბჭოს საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციების კონფერენციის წინაშე. კონფერენციამ რეზოლუცია მიიღო ლგბტ ადამიანების უფლებების დამცველთა მუშაობის მხარდასაჭერად.

The report familiarized the members of the committee with the fallout of the homophobic reaction to the “All different, all equal” campaign due to be held in July 2007 that resulted in the cancellation of a planned celebration of diversity in Tbilisi. The monitoring committee noted in its recommendations that there is a “generally negative” attitude towards LGBT people in Georgia and that this attitude is being further strengthened by a number of radical forces, including the Georgian Orthodox Church. The committee issued a recommendation to the office of the Public Defender (Ombudsman) to take concrete steps towards overcoming the problem of homophobia.

ME

On 14 October 2007 the leadership of the Rustavi-2 TV company forced “Bar-4) (formerly known as “Geobar”) reality show contestant Pako Tabatadze to leave the programme after he came out as a homosexual live on the air. The Office of the Ombudsman decided to look into the issue. According to some media sources the channel’s leadership took this step following the intervention of high-ranking figures at the Georgian Orthodox Patriarchy. For reasons unknown to us, the ombudsman’s office determined that this case did not constitute a violation of human rights and did not include it in its annual report to parliament. Against this backdrop, we believe it is symptomatic that parliament did not listen to the ombudsman’s report at all. This fact once again shows that equality is a universal phenomenon and that there do not exist people who are “more equal than others”!

Representatives of the Inclusive Foundation attended the winter session of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe in Strasbourg and presented a report detailing the problem of homophobia in Georgia. The foundation representatives also met Council of Europe’s human rights commissioner and representatives of the European Court of Human Rights and the Parliamentary Monitoring Committee. The Secretariat of the European Social Charter was presented a shadow report on employment discrimination. Inclusive Foundation members, together with colleagues from Moldova, Croatia and Macedonia, presented a report on the situation concerning LGBT rights defenders to a Council of Europe-affiliated international NGO (INGO) conference. The conference adopted a resolution in support of the efforts of those who work to protect LGBT human rights.

სამართალი

ევროპის ადამიანის უფლებების სასამართლომ დადებითი განაჩენი გამოიტანა საქმეზე – “ე.ბ. საფრანგეთის წინააღმდეგ”. სარჩელის მიზეზი საფრანგეთის უმაღლესი ინსტანციის სასამართლოს 1998 წელს მიღებული გადაწყვეტილება გახდა, რომლის მიხედვითაც, ლესბოსელი ქალისათვის ბავშვის აყვანაზე უარის თქმა დისკრიმინაციულად არ ჩაითვა. ევროპის ადამიანის უფლებების სასამართლომ დაადგინა, რომ ფრანგული მართლმსაჯულების ეს პოზიცია ერთობლივად არღვევდა ევროპის ადამიანის უფლებების მე-14 (დისკრიმინაციის აკრძალვა) და მე-8 (პირადი და ოჯახური ცხოვრების პატივისცემა) მუხლებს. გადაწყვეტილებას 10 მოსამართლე მიემხრო, 6 კი წინააღმდეგი გამოვიდა. მათ შორის საქართველოს წარმომადგენელი მინდია უგრეხელიძე, რომლისთვისაც ამ სასამართლოში მოღვაწეობის ვადის გასვლამდე ეს ბოლო საქმე იყო.

სამართლიანობის ევროპულმა სასამართლომ მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება გამოიტანა საქმეზე “ტადაო მარუკო გერმანიის თეატრების საპენსიო სქემის ორგანიზაციის წინააღმდეგ”. მარუკო, რომელიც რეგისტრირებულ კავშირში იმყოფებოდა თავისავე სქემის წარმომადგენელთან, პარტნიორის გარდაცვალების საფუძველზე ითხოვდა მისთვის მარჩენალი პენსიის დანიშვნას. ადგილობრივი სასამართლოს ინტერპრეტაციით, ეს უფლება მხოლოდ ქორწინების შემდეგ დაქვრივებულ პარტნიორს ეკუთვნოდა. ევროპულმა სასამართლომ კი განმარტა, რომ რეგისტრირებული პარტნიორობა, ქორწინების მსგავსად, გულისხმობს ერთობლივ ცხოვრებას და ურთიერთმხარდაჭერას. ამრიგად, გერმანულ საპენსიო ფონდს მარუკოს სასარგებლოდ მისი გარდაცვლილი პარტნიორის პენსიის გადახდა მოუწევს.

შეხებისა და გამოსატყვის თავისუფლება

მოლდოვის ლეგტ ორგანიზაციის “გენდერდოკის” მცდელობა მოეწყო მშვიდობიანი მანიფესტაცია ამჟერადც წარუმატებლად დასრულდა. მანიფესტაცია მიზნად ისახავდა ანტიდისკრიმინაციული კანონპროექტის მხარდაჭერას, რომელიც დისკრიმინაციისაგან სხვებთან ერთად, ლეგტ ადამიანებსაც იცავს. მოწინააღმდეგე ჯგუფებმა მანიფესტაციის ადგილისკენ მიმავალი აქტივისტების ავტობუსს გზა გადაუკეტეს და შეეცად-

Courts

The European Court of Human Rights has ruled in favour of E.B. in the case E.B. vs France. The reason for the appeal was the French highest instance court’s 1998 decision under which the refusal to allow a lesbian woman to adopt a child was deemed not to constitute discrimination. The European Court ruled that the French court’s decision violated Article 14 (prohibition of discrimination) in conjunction with Article 8 (right to respect for private and family life) of the European Convention on Human Rights. The decision was supported by 10 judges, with six dissenting, including Georgia’s Mindia Ugrehelidze, who was presiding over his last case as a judge on the European Court.

The European Court of Justice made an important ruling in the case of Tadao Maruko vs VddB (pension scheme for German theatres). Maruko, who was registered in a union with a same sex partner, had demanded a survivor’s pension following the death of his partner. According to the local court’s interpretation, this right applies only to widowed persons bound in full matrimony to their late partners. The European Court, however, ruled that registered partnerships, similarly to marriages, imply coexistence and mutual support. As such, the VddB will now have to pay a survivor’s pension to Maruko.

Freedom of assembly and expression

The Moldovan LGBT organization Gender-Doc M. unsuccessfully attempted to hold a peaceful rally. The rally was in support of an anti-discrimination draft law which included

a provision on LGBT people. Opposition groups blocked the road in front of a bus carrying participants on their way to the rally and attempted to dismantle the bus’ engine. The police patrolling the street did not go out of their

ნენ ავტობუსის ძრავა წყობიდან გამოეყვანათ. პოლიციას, რომელიც მიმდებარე ქუჩაზე პატრულირებდა, დიდად არ გამოუღია თავი წესრიგის დასაცავად. მანიფესტანტებმა დამოუკიდებლად მოახერხეს ალყიდან თავის დაღწევა. მანიფესტანტთა შორის ფონდი ინკლუზივის, სხვა ქვეყნების ლგბტ ორგანიზაციებისა და ევროპარლამენტის წარმომადგენლებიც იმყოფებოდნენ. ამ ინციდენტის მიუხედავად, პრაიდ-ფესტივალის “ცისარტყელა დნესტრზე” ყველა სხვა ღონისძიებამ წარმატებით ჩაიარა.

მოლდოვის მეზობლად, რუმინეთის დედაქალაქის ქუჩებში 200-მა აქტივისტმა მოახერხა მსვლელობის გამართვა ინციდენტების გარეშე. მანიფესტაციის უსაფრთხოდ ჩატარების ორგანიზებაზე პოლიციამ იზრუნა. აღსანიშნავია, რომ ამ წლის მანიფესტაციის ჩაშლის მცდელობები უშედეგო აღმოჩნდა. კერძოდ, რელიგიური ორგანიზაციებისა და უკიდურესი მემარჯვენე ძალების მცდელობა 2 წინასწარი საპროტესტო მსვლელობით ზეწოლა მოეხდინათ სასამართლოზე და აეკრძალათ ლგბტ მსვლელობა, წარუმატებლად დასრულდა.

მემორიალი

ბერლინის ცენტრალურ ტიერგარტენის პარკში, ბრანდენბურგის ჭიშკრისა და ბუნდესტაგის მახლობლად, ნაცისტური რეჟიმის მსხვერპლი ჰომოსექსუალების ხსოვნის მემორიალი გაიხსნა. გახსნას მრავალი სახელმწიფო და არასამთავრობო დაწესებულების წარმომადგენლები დაესწრნენ. მათ რიცხვში იყო კლაუს ვოვერაითი, ბერლინის მერი, რომელმაც რამდენიმე წლის წინ საჯაროდ გააკეთა “ქამინგ აუთი”. გახსნის ცერემონიაზე მიწვეული იყო საერთაშორისო ლესბი/გეი ორგანიზაციაც (ILGA). მემორიალი 4 მეტრის სიდიდის ნაცრისფერი ბლოკს წარმოადგენს. ცალ მხარეს დატანებულ ფანჯარაში, ბლოკის შიგნით ორი ადამიანის ვიდეოგამოსახულება მოჩანს, რომლებიც ერთმანეთს კოცნიან. ტექსტი კი მნახველს აფრთხილებს, რომ ხშირად კოცნაც კი საკმარისია იმისთვის, რომ ადამიანს საფრთხე დაეუქროს. ევროპაში ეს პირველი მემორიალი არაა, რომელიც რეპრესიების მსხვერპლი ჰომოსექსუალების ხსოვნას ეძღვნება, თუმცა, მდებარეობით (დედაქალაქის ცენტრში) და მასშტაბური და წარმომადგენლობით გახსნის ცერემონიალით უდავოდ ღირსშესანიშნავი მოვლენაა.

way to uphold order but rally participants managed without their help to exit the siege. Representatives of the Inclusive Foundation, LGBT organizations from other countries and the European Parliament took part in the event as well. Despite the aforementioned incident, all other parts of the “Rainbow over the Dniester” pride festival went off successfully.

In Moldova’s neighbour, Romania, some 200 activists in the capital, Bucharest, managed to conduct a pride march without incident. The police ensured the safety of the marchers at the event. It should be pointed out that all attempts to thwart this year’s parade ended in failure. Specifically, two preliminary protest rallies organized by religious and ultra-right wing groups ahead of the march sought to put pressure on the courts not to allow the pride march, but to no avail.

Memorial

In Berlin’s Tiergarten Park, near the Brandenburg gate and the Bundestag, a memorial was unveiled commemorating

homosexual victims of the Nazi regime. Representatives of many states and nongovernmental organizations attended the event, among them, Klaus Wowereit, the mayor of Berlin, who himself “came out” several

years ago. Representatives of the International Lesbian and Gay Association were also present. The memorial is a 4-metre grey concrete block; one side has a window through which one can see video images of two persons kissing. The accompanying text cautions that kissing was often sufficient to put a person’s life under threat. This is not the first memorial in Europe commemorating the gay victims of repressions, though its location (in the middle of the capital) and the pomp of its unveiling ceremony are certainly worthy of special note.

ქვიჩი სხეული თანამედროვე დასავლეთი ხელოვნებაში: ლაილ ეშტონ ჰარისი

ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ცვლილება ვიზუალურ კულტურაში, რაც თან მოჰყვა პოლიტიკურ, სოციალურ და კულტურულ მოძრაობებს 1960-იან-70-იან წლებში, იყო რასის, კლასის, გენდერისა და სექსუალობის საკითხთა მნიშვნელობის აქცენტირება. მრავალი თანამედროვე დასავლელი ხელოვანის შემოქმედებაში ამ საკითხებმა ძალიან დიდი მნიშვნელობა შეიძინა. ხელოვანები აკრიტიკებდნენ მოდერნისტული ხელოვნებისა და კულტურის ექსკლუზიურობას, ისინი ინტერესდებოდნენ განსხვავებულობის არსით, ურთიერთობით მე-სა და სხვა-ს შორის. ეგრეთ წოდებული, პოსტმოდერნისტული ხელოვნების კულტურული ინკლუზიურობის ტენდენცია ნაწილობრივ განაპირობა არათეთრკანიანი, ჰომოსექსუალი ქალი ხელოვანების გამოჩენამ. გაჩუქებულმა “სხვამ” ხმის მოსაპოვებლად დაიწყო ბრძოლა.

QUEER BODY IN CONTEMPORARY WESTERN ART: Lyle Ashton Harris

One of the most important shifts in the visual culture brought about by the political, social and cultural movements of the 1960s and 1970s in the West is the significance of the issues of race, class, gender and sexuality. These issues gained high relevance for the works of numerous contemporary artists in the West. Artists criticized the exclusiveness of the modernist art and culture, and concerned themselves with the meaning of difference, and the self and other relationship. This tendency of cultural inclusiveness of the so-called postmodern art was partly due to the fact that female, non-white and homosexual artists started gaining visibility and importance. Silenced “Other” struggled for a voice.

1970-იან – 80-იან წლებში გეი და ლესბოსელმა ხელოვანებმა თავიანთი იდენტობის ვიზუალური მხარის აფიშირებისა და საჯაროდ არტიკულირების სტრატეგია აირჩიეს. ეს ხელოვანები გეი და ლესბი არტის ინსტიტუციონალიზაციისათვის ტრადიციულ მედიასაშუალებებთან ერთად, იყენებდნენ პერფორმანსს, ინსტალაციას, ვიდეოსა და ფოტოს. 1970-იან წლებში ლესბოსური ხელოვნება ასოცირდებოდა იმ პერიოდის ქალთა მოძრაობასთან.

ძირითადად, ფოტოკუსირებული იყო ზოგადად ქალთა გამოცდილებაზე და არა კერძოდ ლესბოსელ ქალებზე. სიტუაცია მკვეთრად შეიცვალა 1980-იან წლებში. 1970-იან წლებში გეი ხელოვანები ნაკლებად პრობლემურები იყვნენ, ვინაიდან მათ ნაკლები მხარდაჭერა ჰქონდათ, ვიდრე ფემინისტურ მოძრაობას, 1980-იანი წლებიდან კი, მათ უფრო ღიად დაიწყეს გამოსვლა დისკრიმინაციული სოციალური სტერეოტიპების წინააღმდეგ. კერძოდ კი, 1980-იანი წლების ბოლოს გეიარტი მიმართული იყო შიდსის ეპიდემიასთან დაკავშირებულ, ფართოდ გავრცელებული სტიგმატიზაციის წინააღმდეგ.

1990-იან წლებში ფოტოკუსირება გეი და ლესბი გამოცდილებაზე, სიყვარულსა და სენსუალობაზე ხელოვნებაში რასობრივი, ეთნიკური, კლასობრივი და გენდერული საკითხების ერთგვარი გაგრძელებას წარმოადგენს. გადაფასდა თეთრკანიანთა გეი ეროტიკული არტის პერსპექტივის დომინირება. ხელოვნებაში სექსუალური იდენტობის დეკლარირებას თან სდევდა უნივერსალური გეი და ლესბოსური მგრძნობელობის კითხვის ნიშნის ქვეშ დასმა. ფერადკანიანმა ჰომოსექსუალმა ხელოვანებმა სექსუალური იდენტობის ახალი პერსპექტივა წარმოაჩინეს და აქცენტი იდენტობის სხვა ასპექტებზე გააკეთეს. ისინი ეხმიანებოდნენ ისეთ თემებს, როგორიცაა შიდსის გავ-

Throughout the 1970s and 1980s, gay and lesbian artists chose a strategy of visually addressing and publicly articulating gay and lesbian identity. Using performance, installation, video and photography, as well as more traditional media, these artists were promoting the institutionalization of gay and lesbian art. Lesbian art of the 1970s was closely associated with the women’s movement of this period and focused primarily on women’s experience and less directly on lesbian experience, which changed in the 1980s. While gay artists were less polemical in the 1970s having less support than the feminist movement, in the 1980s they addressed discriminatory social stereotypes more directly. Particularly, gay art of the late 1980s dealt with spreading stigmatization in relationship to the AIDS epidemic.

In the 1990s, focus on gay and lesbian experience, love and sensuality in art were complemented by a concern with

ლენა ფერადკანიან საზოგადოებაზე, ინტერნალიზებული და ექსტერნალიზებული ჰომოფობია და რასიზმი. გამოხატვის ეს მცდელობები უთუოდ დასაფასებელია, რადგან მათი წყალობით მოხდა მანამდე რეპრესირებული სექსუალობებისა და ცხოვრების წესების შესახებ ცოდნის გავრცელება კულტურაში, რამაც საზოგადოების შიგნით არსებული სტიგმატიზაცია და დისკრიმინაცია კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენა.

1980-იანი წლების ბოლოსკენ არტ-სივრცეში შემოსულმა ქვეყნის პერსპექტივებმა ხელოვანებს ვიზუალურ კულტურაში გენდერისა და სექსუალობის არამდგრადი კონსტრუქციების წარმოჩენისაკენ უბიძგა. ქვეყნის ხელოვანებისთვის დომინანტური ჰეტეროსექსუალური და აგრეთვე ჰომოსექსუალური პერსპექტივები საკმაოდ შეზღუდული აღმოჩნდა. ისინი ვიზუალურად უბირისპირდებიან ფიქსირებულ გენდერულ როლებს და წარმოაჩენენ ვნებას/სურვილს როგორც თავისუფალ ენერგიასა და სექსუალობას, როგორც თავისუფალ გამოხატვას, რომელიც არ თავსდება ბინარული ოპოზიციების ჩარჩოებში. ჰომოსექსუალურ გამოცდილებასა და მგრძნობელობაზე ფოკუსირებაზე მეტად, ისინი მიუთითებენ ადამიანური გამოცდილების კომპლექსურობაზე და ეწინააღმდეგებიან ორი სქესის არსებობაზე დაფუძნებულ იდენტურობის პოლიტიკას, რომელიც თავისი არსით შემზღუდველია.

ლაილ ეშტონ ჰარისი თავის ფოტოებში ქმნის იდენტობების რთულ ქსელს, რომელიც ანგრევს გენდერის ნატურალიზებულ გაგებას, ანუ ნორმატიულ გენდერულ როლებს, რომელიც “ბუნებრივადაა” მიჩნეული. მის ნამუშევრებში იდენტობები და სექსუალობები წარმოჩენილია ერთგვარ ნაკადად (flux) და გენდერულ კონსტრუქციებსა და ექსპრესიას მრავალი სხვადასხვა შესაძლებლობა ენიჭება. ჰარისმა კარიერა 1980-იანი წლების ბოლოს დაიწყო. იგი ქმნიდა საგულდაგულოდ გათვლილი კომპოზიციითა და უნაყოლო ტექნიკით შესრულებულ სტუდიურ პორტრეტებს, რომელთა დიდი ნაწილი ავტოპორტრეტები, ოჯახის წევრებისა და მეგობრების პორტრეტები იყო. ბოლო პერიოდში მან დაიწყო პერფორმანსის, ვიდეოსა და ფართომასშტაბიანი ინსტალაციებისა და კოლაჟების კეთება. გარდა იმისა, რომ ჰარისი ცნობილი ხელოვანია, ის პარალელურად მუშაობს პროფესორ-ასისტენტად ნიუ-იორკის უნივერსიტეტში, ფოტო-ჟურნალისტად “ნიუ-ორკ თაიმს მეგზინში”, “ნიუსუიკში” და სხვა პერიოდულ გამოცემებში. თუმცა, მისი სახელი პირველ რიგში მაინც იმ ფორმალისტურ პორტრეტებს უკავშირდება, სადაც იგი თავადაა ხელოვნების სუბიექტი.

ჰარისის ავტოპორტრეტებში გათამაშებულია არა მხოლოდ სხვადასხვა გენდერული და სექსუალური როლები, არამედ აგრეთვე რელიგიური და სულიერი “მიკუთვნებულობა”. ჰარისი ხშირად მიმართავს კროს-დრესინგს (გადაცმის

racial, ethnic, class and gender issues.

The dominance of white perspective in gay erotic art was especially challenged. Declarations of sexual identity in art were followed by questioning of universal gay or lesbian sensibility. Non-white homosexual artists introduced a new perspective on sexual identity and stressed other aspects of identity. They deal with the impact of AIDS in non-white communities, internalized and external homophobia and racism. The significance of such articulations should not be underestimated, since the act of circulating the images of lives and sexualities previously repressed in the culture means challenging stigmatization and discrimination existing within the society.

Queer perspectives entering the art scene by the late 1980s have moved the artists to introduce fluid constructions of gender and sexuality in the visual culture. For queer artists dominant heterosexual as well as homosexual perspectives are quite limiting. They visually contest fixed gender roles, and represent desire as free energy and sexuality as free expression that refuse to fit into binary positions. Rather than focusing on homosexual experience and sensibility, they point out the complexity of human experience, and challenge the restrictiveness of identity politics based on the two sexes.

Through his photographs, Lyle Ashton Harris (b. 1965) creates a complex web of identities which unsettle naturalized understanding of gender, i.e. normative gender roles that are represented as “natural”. His works show us identities and sexualities in flux, and gender construction and expressions as having many possibilities.

Harris started his career in the late 1980s with creating carefully composed and formally flawless studio portraits, mainly self-portraits, portraits of family, and friends. Recently he started employing performance, video, and constructing large-scale installations, and collages. Besides being an acclaimed artist, Harris is an assistant professor at the New York University and a photojournalist for the New York Times Magazine, Newsweek and other periodicals. He is most known, however, for his formal portraits where he himself features as a subject of his art.

In his self-portraits, Harris enacts not only different gender and sexual roles, but also racial and spiritual “belonging”. He often cross-dresses and makes sexually charged images of black bodies that confront the viewer with gaze resisting objectification. In his self-portrait Miss Girl (Reflections of a Past Life Through Glass series, 1987-88), artist appears as a carefully made-up beauty in a blond wig. The use of eyeliner,

მე

ხელოვნებას) და ქმნის შავი სხეულების სექსუალურად დამუხტულ ხატებს/იმიჯებს, რომლებიც მაყურებელს ობიექტად ქცევისადმი განსაკუთრებული მედეგობით უპირისპირდება. ერთ-ერთ ავტობიოგრაფიულ

რომელსაც “მის გოგონა” ჰქვია (სერიიდან “სარკეში დანახული ფიქრები წარსულ ცხოვრებაზე” 1987-88) ხელოვანი წარმოგიდგება, როგორც საგულდაგულოდ მაკიაჟწასმული ლამაზმანი, ქერა პარიკში. თვალის ლაინერი, ტუში, პომადა და ხელოვნური ხალი, ეს ყველაფერი სახეზე გამოყენებულია სქელი თეთრი საღებავის ზემოდან, რაც მკვეთრ კონტრასტს ქმნის შავ სხეულთან. ეს არის თეთრი ლამაზმანის ნილაბი მისი ყველა იდეალური ატრიბუტით: ფერმერთაღი სახე, ალისფერი ტუჩები, ექსპრესიული თვალები და ქერა თმა. სათაური “მის გოგონა” ალუზიაა ფემინური მე-ს იდეალურ რეპრეზენტაციაზე. პოზითა და მაკიაჟით, ეს “ფემინური” სხეული წარმოადგენს თავს, როგორც სურვილის ობიექტს, თუმცა, ამავდროულად, ნილაბი ქმნის ერთგვარ დისტანციას მაყურებელსა და ობიექტს შორის. ეს

თხელი ხაზი ერთმანეთისგან ჰყოფს მსურველ სუბიექტსა და სურვილის ობიექტს და გულისხმობს ამ უკანასკნელის არსებობაში დაეჭვებას. მასკარადი ბევრ კულტურაში ერთგვარ დამცავ ჯადოსნურ საშუალებად გვევლინება. ნილაბი ადამიანს ფარავს და ნაკლებად მოწყვლადს ხდის.

(მეტიც, ნიგერიულ კულტურაში ნილაბი ანიჭებს ადამიანს არამიწიერ შესაძლებლობებს, ის ჩვეულებრივ მოკვდავზე აღმატებული ხდება). ამრიგად, მსურველი სუბიექტისთვის თავის პასიურად შეთავაზების ნაცვლად, ნილაბს ამოფარებული ადამიანი გვთავაზობს ნილაბს, რეფლექსირებს და ახდენს სასურველი თვისებების რეპრეზენტაციას, გაათამაშებს სასურველ სხეულსა და იდენტობას. “ფემინური” თეთრი სახე კონტრასტს ქმნის “მასკულინური” შავი მხრების ფონზე, თითქოს გვეუბნება: რომელია შენთვის სასურველი სხეული? რომელი კანი ან თმის ფერი გინდა? რომელი გენდერი? ამავდროულად, ნილაბიდან წამოსული მხერა მის ობიექტად ქცევის უფლებას არ გაძლევს, ის გამბედავი და ზიზღით აღსავსეც კია.

ეს ფოტო, ჩემი აზრით, მაყურებელს აპირისპირებს საკუთარ სურვილებსა და ფანტაზიებთან. ის თითქოს გვკარნახობს, ვიფიქროთ, ერთი მხრივ, ნორმატიულ გენდერულ როლებსა და სხეულის იდეალებზე, და მეორე მხრივ, განდევნილ და რეპრესირებულ სხეულებსა და იდენტობებს შორის უხერხულს კავშირებზე.

ჰარისი ასევე მნიშვნელოვნად მიიჩნევს სექსუალობის, გენდერისა და რასის ურთიერთკავშირს:

მე ვიკვლევ, როგორ ხდება კავკასიური რასის სილამაზის თავს მოხვევა აფრიკელ სუბიექტებზე. ვაკვირდები აფრიკელ სუბიექტს სურვილის მატრიცის ცენტრში, არა როგორც ფიქსირებულ იდეალს, არამედ გამათავისუფლებელ, კომპლექსურ და თვითრეფლექსირებად ნაკადს. (Udé: Lyle's Case.)

ხელოვნების იმ ნიმუშებში, სადაც ჰარისი თეთრ ნილებს იყენებს, იგი მკაფიოდ წარმოაჩენს, როგორ შეიძლება

mascara, lipstick, and artificial beauty mole is foreshadowed by the thick white facial paint that strikingly contrasts with the black body. This is a mask of a white beauty with its ideal attributes: pale face, rouge lips, expressive eyes, and blond hair. The title Miss Girl also alludes to ideal representation of “female” self. Through the posture and make-up this “feminine” body presents itself as an object of desire, however, at the same time, the mask creates a certain distance between the viewer and the object. This thin line separates the desiring subject from the desired object and suggests uncertainty of presence of the later. Masquerading has been a magical protective gesture in many cultures. Mask makes the person concealed and less vulnerable. (Moreover, in Nigerian culture mask grants the person with otherworldly capabilities, he/she becomes more than a mortal human.) Thus, rather than passively offering oneself to the desiring subject, the person behind the mask offers a mask, reflects and presents the desired features, enacts desired bodies and identities.

The “feminine” white face contrasts with the “masculine” black shoulder, as if saying: Which body is it that you want? Which skin and hair colour? Which gender? At the same time, the gaze behind the mask does not allow for objectification, it is daring and even disdainful.

This photograph, to my mind, confronts the viewer with his/her own desires and fantasies. It prompts to reflect on uneasy link between normative gender roles and body ideals, on the one hand, and excluded and repressed bodies and identities, on the other.

Harris, also, importantly interlinks sexuality, gender and race. Artist notes:

I explore how caucasian beauty is imposed on African subjects. I confront my own complicity with this caucasian aesthetic. I explore the African subject at the center of the matrix of desire, not as fixed ideal, but in flux, liberating, complex and self-reflecting. (Udé: Lyle's Case.)

დაუკავშირდეს ერთმანეთს გენდერული როლების, სა-
სურველი/იდეალური სხეულებისა და მიღებული სექსუა-
ლობის შესახებ გავრცელებული სტერეოტიპები რასის-
ტულ არგუმენტაციას/მოსაზრებებს. უამრავი შესაძლო მე-
განსახიერებით ის ქმნის სხეულებს, რომელნიც კითხვის
ნიშნის ქვეშ აყენებენ ადამიანის გამოცდილების შემზღუდ-
ველ კატეგორიზაციას: ეს ნამუშევრები ტრანსგრესიულია,
პოზიციებს შორისაა. ნორმატიული გენდერული ჩარჩოების
შეზღუდულობის წარმოჩენის გარდა, ჰარისი უპირისპ-
ირდება ძალაუფლებრივი ურთიერთობების გამოვლინებას
სხეულებრივ დონეზე.

ფოტო ნამუშევარში “Queen, Alias & Id: The Child” (1994)
ჰარისი წარმოადგენს ქვიშა ოჯახურ სცენას. ეს ფოტო
კიდევ უფრო შორს მიდის ჰარისისეული “ფემინიზებული”
სურათ-ხატებით თამაშში და სიყვარულის, ზრუნვისა და
თანაზიარობის ადამიანურ მოთხოვნილებებს ეხება. ფოტო
სკანდალურია, იგი საფრთხეს უქმნის კონვენციურ ოჯახურ
ღირებულებებს, რომლებიც ნორმატიულ გენდერულ ჩარ-
ჩოებზეა დაფუძნებული. ამავდროულად, იგი გვამცნობს, რომ
გარკვეული სურათ-ხატები, რომელნიც დომინანტური კულ-
ტურის მიერ განდევნილი და რეპრესირებული ადამიანების
სიყვარულსა და მზრუნველობას გვიჩვენებს, შესაძლოა,
საზოგადოებისთვის საფრთხეს წარმოადგენდეს. ეს ხატი
მაყურებელს კიდევ უფრო აღაშფოთებს, როდესაც იგი
შეამჩნევს, რომ ხელოვანი უბრალოდ არ აგებს
იდილიურ ოჯახურ სამკუთხედს: მოსიყვარ-
ულე მშობლები, მშვიდად ჩაძინებული ბავშ-
ვით. “მამის” ფიგურის ანთებული მზერა და

“დედის” ფიგურის დაჭიმული ხელები (ერთი მოშვებული
თითით, რომელზეც ბავშვი ებლაუჭება) მოასწავებს რაღაც
ბუნდოვან დაძაბულობას, საფრთხესაც კი. ეს არის “სხვად
ყოფნა”, რომელიც ადრე რეპრესირებული იყო ვიზუალურ
ხელოვნებაში – “სხვად ყოფნისა”, რომელსაც არ “ჰქონდა
უფლება” ყოფილიყო რეპრეზენტირებული, და შესაბამ-
ისად, არც არსებობდა – უეცრად ეს ყველაფერი პირდაპირ,
მოურიდელებად და ერთგვარი შეუვალობით უპირისპირდება
პუბლიკას. ფაქტობრივად, მე – მაყურებელი ვუყურებ მას
მუქარით, მომხმარებლური მზერით და სწორედ მე მაყ-
ენებენ კითხვის ნიშნის ქვეშ, “სხვა” მიპირისპირდება ამ
მძაფრი, ორმხრივი მზერით.

თავისი ამბივალენტური და დამანგრეველი ავტობორ-
ტრეტებით, რომელნიც, გარკვეულწილად, ნარცისიზმითაა
აღბეჭდილი, ლაილ ეშტონ ჰარისი არღვევს კონვენციურ
კატეგორიებს. მასთან ერთმანეთშია შერეული და შერწყ-
მული განსხვავებული გენდერებისა და რასის ატრიბუტები.
სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, მისი ხელოვნება ცდილობს,
ადამიანურ სურვილებს სრულიად გასცდეს, მოშალოს საზ-
ღვრები და ამოაყიარავოს კონვენციური შეხედულებები. ეს
თვალის ამხელი, ჩამთრევი, შოკისმომგვრელი და მუქარით
სავსე ნამუშევრები გვაიბულებს, ხელახლა გავიზოროთ
ნატურალიზებული “სიმართლებები” და დავფიქრდეთ, რას
ნიშნავს, იყო ადამიანი.

დაბოლოს, ჩემი აზრით, მნიშვნელოვანია, ვახ-
სენოთ, თუ რატომ იყენებს ჰარისი ფოტოგრა-
ფიას, როგორც მედიუმს და სხეულს, როგორც
თავისი ხელოვნების ობიექტს. ერთი მხრივ,

Through art works where he uses white masks, Harris poignantly demonstrates how stereotypical assumptions about gender roles, desired/ideal bodies and accepted sexuality can be connected to racist reasoning. By performing numerous possible selves, he represents bodies questioning categorizations that limit human experience: they are transgressive, in-between positions. Along with exposing the limitations of normative gender framework, Harris tackles a complex web of power relations immanent to embodiment.

In his Queen, Alias, & Id: The Child (1994), Harris introduces queer domesticity. This photo takes further Harris' other performed “feminized” selves, and approaches the theme of a human need for love, care and communion. This image is scandalizing and threatening to conventional family values that are based on the normative gender framework. Simultaneously, it makes us aware that certain images

showing sensuality, love and care of people who are excluded and suppressed by the dominant culture can become threatening to the society.

The image perturbs the viewer even more, when one notices that the artist does not simply construct an idyllic family triangle: loving parents with peacefully resting child. Alert gaze of the

“father” figure and clenched hands of the “mother” figure (partly relaxed for the child to hold onto her finger) speak of a vague tension, perhaps in the face of a danger. This image of otherness repressed in the visual culture in the past – otherness that has had “no right” to representation and thus also existence – suddenly meets the audience head-on with ambivalent resistance. It is actually I, the viewer who is staring with a threatening, consuming gaze, and who is being questioned and challenged by reciprocal confronting gaze of the “Other”.

With his ambivalent and unsettling self-por-

ME

ME

ფოტოგრაფია შესაძლებელს ხდის, “მეს” რეპრეზენტაციის გაზიარების გზით, რაც ძლიერი სტრატეგიაა, როცა ხელოვანს სურს, ვინმე ხილული გახადოს; ეს არის ერთ-გვარი პოლიტიკური ქმედება/დეკლარაცია. მეორე მხრივ, სხეულის სურათ-ხატებს ჩვენს მსოფლხედვაში ყოველთვის ცენტრალური ადგილი ეჭირა. პუმანიტარული აზრის მრავალი თანამედროვე ავტორიტეტის მტკიცებით, ადამიანის სხეულში ინვესტირებულია ერთგვარი პოლიტიკური მნიშვნელობა. შეუძლებელია სხეულის “უცოდველი”, “განცალკევებული”, კულტურის მიღმა არსებობა. სხეული ყველაზე ახლო, უშუალო კავშირშია „მესთან“ და არის სოციალური, პოლიტიკური და კულტურული ანაბეჭდების ყველაზე მნიშვნელოვანი მატარებელი. იგი სურვილისა და ძალაუფლების ფოსკუსშია მოქცეული. ამრიგად, სხეულის სურათ-ხატები და მათი შეზღუდვა ყოველთვის შეიძლება იყოს მნიშვნელოვანი იდეოლოგიური იარაღი. ამავდროულად, დაჩაგრული ცხოვრების წესებისა თუ იდენტობების არტიკულირება სხეულის სურათ-ხატების საშუალებით და აგრეთვე მარგინალიზებული და დისკრიმინირებული “სხვების” ხილვადობის ხელშეწყობა ზოგადად, ნამდვილად მნიშვნელოვანი ნაბიჯია მეტად მიმღები/ინკლუზიური და ნაკლებად დაპირისპირებული საზოგადოების ჩამოყალიბებისკენ.

ირინა ჩხაიძე

traits, which carry a certain mark of narcissism, Lyle Ashton Harris upsets conventional categories by mingling and fusing different gender and racial attributes. However, his art goes beyond the all-too-human desire to breach the boundaries and subvert the conventional. These revealing, alluring, shocking and threatening images make us rethink naturalized “truths” and ponder what it means to be a human.

Finally, it is important to mention why, to my mind, Harris uses photography as a medium and body as an object for his art. On the one hand, photography gives a possibility of visually representing the self in a mediated way, which could be a powerful strategy when making someone visible, so to say, is by itself a political action/declaration. On the other hand, the body images have always had a central importance to our worldview. As numerous contemporary thinkers in the field of humanities suggest, human body is invested with political meaning. There is no “innocent”, “detached” body that exists outside of culture. Body is most intimately connected to the self and most important carrier of political, social and cultural imprints. It is a focus of desire and power. Thus, the body images or suppression of thereof can always be an important ideological tool. At the same time, articulation of suppressed lives and identities through the body images, and visibility of marginalized and discriminated “Others” in general is an important step toward more inclusive and less confrontational society.

Irina Chkhaidze

Bibliography:

- Axson, Richard H. “Contemporary Art”. (2002) *GLBTQ: An Encyclopedia of Gay, Lesbian, Bisexual, Transgender, and Queer Culture*. <http://www.glbtq.com/arts/contemp_art.html> (visited March 21, 2008)
- Jones, Amelia. “The “Eternal Return”: Self-Portrait Photography as a Technology of Embodiment”. *Signs*, Vol. 27, No. 4. (Summer, 2002), pp. 947-978.
- Mann, Richard G. “American Art: Gay Male, Post-Stonewall”. (2002) *GLBTQ: An Encyclopedia of Gay, Lesbian, Bisexual, Transgender, and Queer Culture*. <http://www.glbtq.com/arts/am_art_gay_post_stonewall.html> (visited March 27, 2008)
- Ud , Ik . On Lyle’s Case: The Uses of Mask and Embrace in the Work of Lyle Ashton Harris. (1995) <[http://proxy.arts.uci.edu/~nideffer/Tvc/artbeat/14.Tvc.v9.artbeat.Ude\(LA\).html](http://proxy.arts.uci.edu/~nideffer/Tvc/artbeat/14.Tvc.v9.artbeat.Ude(LA).html)> (visited March 28, 2008)
- Williams, Carla. “African-American and African Diaspora Art”. (2002) *GLBTQ: An Encyclopedia of Gay, Lesbian, Bisexual, Transgender, and Queer Culture*. <http://www.glbtq.com/arts/af_am_diaspora_art.html> (visited March 27, 2008)

თავდაცვის საშუალებები

ნებისმიერი ფორმის სქესობრივი აქტი, სიამოვნების გარდა, საკმაოდ ბევრ საშიშროებასაც გულისხმობს. მაგალითად, აივ/შიდსის და სხვა სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების გადაცემის დიდ ალბათობას. თუმცა, არსებობს თავის დაცვის ეფექტური საშუალებები, რომლებზეც დღეს ვისაუბრებთ.

Means of Protecion from STIs

The pleasure of any kind of sexual act is accompanied by many dangers, such as HIV/AIDS and other sexually transmitted infections. There are, however, a number of effective means to protect yourself.

ყველაზე ცნობილი და გავრცელებული თავდაცვის საშუალება პრეზერვატივია (კონდომი). მას, ადამიანთა უმეტესობა, მაღალი ალბათობით (99,9%) შეუძლია დაიცვას სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციისგან და ამის შესახებ საყოველთაოდ ცნობილია. თუმცა, პრეზერვატივთან დამოკიდებულება არც ისე ერთგვაროვანი აღმოჩნდა. ზოგიერთისთვის პრეზერვატივი სექსუალური ცხოვრების განუყოფელ ნაწილად იქცა, დანარჩენთათვის ლატექსის ეს ნაწარმი მიუღებელია. მოდით, განვიხილოთ რამდენიმე უარყოფითი აზრი პრეზერვატივების შესახებ:

საქმადო აჩაყმფოხტელია

შეეცადეთ, სწორედ შეარჩიოთ ზომა და ლუბრიკირების კონსისტენცია.

ვჩიფეხს ვგჩნდომ!

შეეცადეთ, შეარჩიოთ პრეზერვატივი ლატექსის სისქის მიხედვით, თხელი ლატექსი შედარებით მოგისწიოთ ამ დისკომფორტს. გარდა ამისა, ზოგიერთი პრეზერვატივი და ლუბრიკანტი შეიცავს სპერმიციდს - ნონოქსინოლ-9 -ს, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს ლორწოვანი გარსის გაღიზიანება, ამიტომ, გულდასმით წაიკითხეთ, რა წერია პრეზერვატივის შეფუთვაზე.

აჩეზეჩვაცივზე მაქვს ადეჩიო

ლატექსზე ალერგია საკმაოდ იშვიათი მოვლენაა. ძირითად გამღიზიანებელს წარმოადგენს ზოგიერთ საცხში

The most famous and widely used means of protection is the condom. As most people know, greatly reduces the risk of infection transmission for the majority of people. However, attitudes towards condoms vary greatly: for some it is an indivisible part of their sex life while for others, this latex product is unacceptable. Let us discuss some common complaints about condoms:

They're uncomfortable

Try to pick the right size and lubrication consistency

I can't feel anything!

Try choosing condoms based on the thickness of the latex. Thinner latex condoms reduce discomfort. Furthermore, some condoms and lubricants contain a spermicide, non-

შემაგალი სპერმიციდი ნონოქსილოლ-9. სცადეთ სხვა წარმოების პრეზერვატივის გამოყენება და დააკვირდით, თუ მასზეც ალერგიული რეაქცია გექნებათ, მაშინ სწორედ ლატექსზე გაქვთ ალერგია.

ამ შემთხვევაში, არა ლატექსზე, არამედ, პოლიურეტანზე (ელასტიური პლასტიკი) დამზადებული პრეზერვატივები გამოიყენეთ. ამავე მასალისგანაა დამზადებული ეგრეთ წოდებული “ქალის პრეზერვატივი” ანუ ფემიდომი.

პრეზერვატივი სწორად იხვევა

ამ პრობლემის ძირითადი მიზეზი პრეზერვატივის არასწორი გამოყენებაა. გახსოვდეთ:

- არ დატოვოთ პრეზერვატივის რეზერვუარში ჰაერი, ჩამოცმის წინ პრეზერვატივის გამოწვეულ წვერს – რეზერვუარს, მოუჭირეთ თითები და ისე ჩამოაცვით სასქესო ორგანოს;
- გამოიყენეთ მხოლოდ ცნობილი ფირმების ნაწარმი;
- გამოიყენეთ წყალზე ან სილიკონზე დამზადებული ლუბრიკანტები და არ გამოიყენოთ ცხიმოვან ბაზაზე დამზადებული საცხი (მაღაძოები, ვაზელინი, სხვ.), რომელიც აზიანებს ლატექსს და ზრდის მისი გახვევის რისკს;
- ანალური კონტაქტისთვის გამოიყენეთ სპეციალური, შედარებით სქელი ლატექსისგან დამზადებული პრეზერვატივი და საკმაო რაოდენობით წყლის ან სილიკონის ბაზაზე დამზადებული ლუბრიკანტი;
- არ შეინახოთ პრეზერვატივი თბილ ადგილას, რადგან, შესაძლებელია მოხდეს მისი გამოშრობა;
- არ შეინახოდ პრეზერვატივი დაბალ ტემპერატურაზე, რადგან ამ პირობებში შესაძლებელია ლატექსის დაზიანება და შესაბამისად, შეიძლება ადვილად გაიხვეს;
- ყოველთვის შეამოწმეთ პრეზერვატივის ვარგისიანობის ვადა, ვადაგასული პრეზერვატივი იოლად იხვეა.

ტრადიციული პრეზერვატივის გარდა, თავდაცვის სხვა საშუალებებიც არსებობს:

ფემიდომი - “ქალის პრეზერვატივი”

ძირითადად პოლიურეტანისგან (ელასტიური პლასტიკი) დამზადებული დამცავი საშუალება, რომელიც ძილის სახით, დიაფრაგმის მსგავსად თავსდება საშოში, ზოლო მისი გარეთა 8 სმ დიამეტრის მქონე რკალი იცავს გარეთა სასირცხო ბაგეებს. ფემიდომის დადებითი მხარეები:

- მისი გამოყენება არ არის დამოკიდებული ასოს ერეგირების მანერებელზე;
- მისი დატოვება საშოში დასაშვებია დაახლოებით 10 საათის განმავლობაში;
- საკმაოდ კარგად იცავს სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციებისგან;
- არ აქვს უკუჩვენებები;
- შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას იმ შემთხვევებში, როდესაც აღინიშნება ალერგია ლატექსის პრეზერვატივზე.

oxinol 9, which can irritate mucous membranes. So read the label carefully when picking a condom.

I'm allergic to condoms

Latex allergy is rather uncommon. The most likely culprit for skin irritation is the nonoxinol 9 contained in the lubricant. Try using other types of condoms – if you still experience skin irritation, then it is in fact latex that you're allergic to. In that case, you can use condoms made from polyurethane (stretchy plastic). The so-called “female condom”, or femidom, is made from this material.

The condom often breaks

The main reason for this problem is improper use of the condom. Keep in mind the following:

- Don't leave air in the condom's reservoir - clutch the tip (reservoir) between your fingers before putting it on your penis;
- Use only name brand condoms
- Use water- or silicone-based lubricants, not ointments like Vaseline, which can damage the latex and increase the risk of the condom tearing;
- Don't store condoms in a warm place, as they can dry out.
- Don't store condoms at a low temperature, as the latex could be damaged and become susceptible to tearing;
- Always check the expiration date on condoms; expired condoms often tear

Aside from traditional condoms, there are other means of self-protection, such as:

Femidom (“female condom”)

This tube-like self-protection device is made chiefly from polyurethane (stretchy plastic) and is placed in the vaginal canal like a diaphragm. A wring with an 8-cm diameter protects the outer labia. Advantages of the femidom include:

- Its use (?effectiveness) is not dependent on how erect the penis is EREGIREBIS MACHVENEBELI;
- It can be left in the vagina for up to ten hours;
- It provides good protection from sexually-transmitted infections;
- There are no counter-indications;
- It can be used when one of the partners has an allergy to latex.

ლუბრიკანტი - საცხი

ლუბრიკანტების არჩევანი საკმაოდ მრავალფეროვანია: ცხიმოვან ან წყლის ბაზაზე დამზადებული, ვიტამინებით ან ბალახების და ხილის ექსტრაქტით, ანტიბაქტერიული პრეპარატების შემცველობით ან მათ გარეშე, გამაღიზიანებელი ან ანესთეზირებადი კომპონენტებით, ანალური სექსისთვის, პეტინგისთვის ან მასტურბაციისთვის, და ა.შ. ზოგიერთი გამოიყენება, როგორც სექსუალური ეფექტის გამაძლიერებელი საშუალება, ზოგიერთი, როგორც დისკომფორტის შემამცირებელი, ზოგს აქვს ალდგენითი ეფექტი (მაგალითად რექტალურ სივრცეში არსებული მიკროტრამების რეგენერირებისთვის), ზოგსაც – ანტისეპტიკური (ანტიბაქტერიული) თვისება; ლუბრიკანტის გამოყენება შესაძლებელია როგორც პრეზერვატივთან ერთად, ასევე მის გარეშეც. არჩევანი დიდია, მაგრამ ჩვენ დღეს განვიხილავთ ლუბრიკანტს, როგორც სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციებისგან დაცვის საშუალებას, ამიტომ, შესაძლებელია კონკრეტული მითითება: მაქსიმალური ეფექტი მიიღწევა, თუ როდესაც წყალზე დამზადებულ ლუბრიკანტს ვიხმართ, ყოველგვარი ინგრედიენტების გარეშე, და, რა თქმა უნდა, აუცილებლად პრეზერვატივთან ერთად. მხოლოდ ამ კომბინაციაშია შესაძლებელია მაქსიმალურად შევამციროთ აივ/შიდსის და სხვა სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების გადაცემის ალბათობა.

ლათექსის ნაჭიხი

მცირე ზომის (15 X 15 სმ), თხელი ლათექსისგან დამზადებული კვადრატული ნაჭრები. გამოიყენება კუნილინგუსის (ენით კლიტორის და სასირცხო ზონის გაღიზიანება) და რიმინგის ანუ ანილინგუსის (ანალური ზონის ენით გაღიზიანება) დროს. წარმოადგენს მიკრობული შეღწევისგან თავის დაცვის საშუალებას.

მასალა მომზადებულია
საინფორმაციო სამედიცინო-ფსიქოლოგიური ცენტრის
“თანადგომის” მიერ

Lubricants

ME

There is a wide selection of lubricants available: ointments or water-based, fortified with vitamins or herbal or fruit extracts, containing anti-bacterial components, stimulating or numbing components, for anal sex, for petting or masturbation, and so on.

Some are used to increase sexual excitement, others to decrease discomfort; others have a soothing effect (e.g. rectal creams which heal minor traumas) while still others have an antiseptic (anti-bacterial) effect.

Lubricants can be used in tandem with a condom or without it. The selection is broad, but here we are discussing lubricants as means to protect oneself from sexually transmitted infections. For maximum effect in this regard, use a water-based lubricant without any additional ingredients together with a condom. This combination provides the best protection from HIV/AIDS and other sexually transmitted infections.

Latex sheets (dental dams)

Small (15cm*15cm) squares of thin latex are used during cunnilingus (stimulation of the clitoris or vulva with the tongue) and rimming (stimulation of the anus with the tongue). Dental dams provide protection from microbes.

Prepared Contributed byby
Information Medical Psychological
Centre Tanadgoma medical-psychological information centre

“მომადევე ამოხადები”

ქსენოფობია “უცხო” მიმართ შიშს აღნიშნავს. მასთან ბრძოლისას ფსიქიკა იწყებს დისკომფორტის მიზეზის კერბალურ დონეზე გამოტანას. იდენტობის დაკარგვის შიში ადამიანებს უბიძგებს კერბალური, ხანდახან კი აქტიური აგრესიისაკენ. სწორედ აქ ჩნდება სიძულვილის ენა. “უცხოადმი” შიში პოულობს გამოხატვის ფორმას, ენას, რომლის მეშვეობითაც ხდება “უცხო” სისტემატიზაცია, კლასიფიკაცია და სტიგმატიზაცია.

გარკვეულ შემთხვევებში “სიძულვილის ენა” (hate speech) პოლიტიკურ სივრცეში იჭრება და პოლიტტექნოლოგიების ნაწილი ხდება. სწორედ ამ გზით ხდება ფსიქოლოგიური ინსტინქტის იდეოლოგიურ ქსენოფობიად გარდაქმნა.

ქსენოფობია, როგორც გაუცნობიერებელი სოციალური რეფლექსი, ძლიერდება სოციალური დასან პოლიტიკური კრიზისების პერიოდში, როდესაც აქტუალური ხდება ხილული მტრის ხატის შექმნა. გარკვეული პოლიტიკური ჯგუფები აქტიურად იყენებენ საზოგადოების ამგვარ მზაობას საკუთარი მიზნებისათვის და ქსენოფობიური იდეების ხელოვნურ კულტივირებას ეწევიან.

სახელმწიფოს, რომელშიც სხვადასხვა ეროვნების, რელიგიური აღმსარებლობისა თუ კულტურული ტრადიციების მატარებელი ადამიანები ცხოვრობენ, ქსენოფობიის გაღვივება კონფლიქტების წარმოშობის მყარ საფუძველს ქმნის (მაგალითების მოყვანა უხვად შეიძლება ჩვენი უახლესი წარსულიდან).

საბჭოთა კავშირის ავტორიტარულ რეჟიმს საკმაოდ ცალსახა და გამოკვეთილი დამოკიდებულება ჰქონდა ყველანაირი “უცხო” მიმართ – იდეოლოგიური და ტერიტორიული “უცხოდან”, რომელსაც დასავლეთი განასახიერებდა, ქვეყნის შიგნით მცხოვრები “განსხვავებული” ადამიანებისა და დისიდენტების მიმართ.

ქვეყანაში არსებული მთელი მრავალფეროვნება მხოლოდ დადებითად/უარყოფითად შეფასებული ოპოზიტებით ჩვენ/ისინი აღიწერებოდა, რაც სხვადასხვა სოციალური ჯგუფებისა და ცალკეული ადამიანების მარგინალიზებას იწვევდა. ქვეყანაში, რომელიც ყველაფრის უნიფიცირებას

“Violent immorality” in Georgian politics

Xenophobia means fear of that which is “other”. While struggling with xenophobia, the psyche begins to express the reason for his/her discomfort on a verbal level. Fear of losing one’s identity leads people to verbal and often active aggression: “hate speech”. Fear of that which is alien is manifested through speech that systematizes, classifies and stigmatizes the “other”.

In certain cases, hate speech finds its way into the political discourse and is employed as a “political technology”. Precisely this is how psychological instinct is transformed into ideological xenophobia.

Xenophobia, as an unconscious social reflex, becomes stronger during political and social crises, when the need arises to have a visible enemy. Certain political groups actively use society’s readiness to feed into this in order to meet their own goals by artificially cultivating xenophobic ideas.

In a state where people of various ethnicities, religious confessions and cultural traditions live, the emergence of xenophobia can create a firm basis for conflicts to take shape. There are numerous such examples from Georgia’s recent history.

The authoritarian regime of the Soviet Union had a very clear-cut attitude towards all types of “other” in terms of ideology or territory, in the form of both the capitalists in the West and dissidents and “different people” at home.

The diversity that existed in the USSR could only be described as a positive vs. negative, us vs. them juxtaposition, which led to the marginalization of various social groups and certain people. In a country which tried to unify everything, “differentness” was considered not an expression of diversity, but rather as a threat to the monolithicity of the state and homogeneity of society. Unfortunately, this type of

ცდილობდა, განსხვავებულობა აღიქმებოდა არა როგორც მრავალფეროვნების გამოხატულება, არამედ, როგორც სახელმწიფოს მონოლითურობის, საზოგადოების ჰომოგენურობის წინააღმდეგ მიმართული საფრთხე.

სამწუხაროდ, ამგვარი დისკურსი დღესაც აქტუალურია ჩვენს პოლიტიკურ სივრცეში, რაც “განსხვავებულობის” რეალური შინაარსის არტიკულაციისათვის საკმაოდ მწირ შესაძლებლობას იძლევა. წინასაარჩევნო პროცესში სწორედ უმრავლესობის სახელით ლაპარაკი და “უცხო”, “სხვის” მტრის ხატად ქცევა წარმოადგენდა პოლიტიკური ჯგუფების მთავარ სტრატეგიას.

“ჩვენ ბევრად მეტნი ვართ, 21 მაისს ჩვენ მოვიცავთ ამ მოედანს, თბილისის ქუჩებს, მოვა სრულიად საქართველო...” (დავით გამყრელიძე, “გაერთიანებული ოპოზიცია”)¹

“როდესაც მე ვამბობ, სიტყვა – ჩვენს, მე ვგულისხმობ იმ დომინანტურ კულტურას, იმ მორალურ უმრავლესობას, რომელიც დღეს საქართველოშია. ხოლო როდესაც მე ვახსენებ სიტყვა სახელმწიფოს და სახელმწიფო ინსტიტუტებს, ვგულისხმობ იმ ადამიანებს, იმ არადომინანტური კულტურების წარმომადგენლებს, იმ სუბკულტურის წარმომადგენლებს, რომლებიც ხელისუფლებას მოექცნენ სათავეში და ცდილობენ, საკუთარი აზრი მოგვასხვიონ” (ნიკა ლალიაშვილი, “ქრისტიან-დემოკრატიული მოძრაობის” პოლიტიკური მდივანი)²

“...საბოლოო შედეგებით დავრწმუნდებით, რომ ჩვენი პოლიტიკური ძალა პარლამენტში უმრავლესობით მოვა” (გივი წერეთელი)³

“ნაციონალური მოძრაობისათვის” ამგვარი “მტრის” როლს ტერიტორიული “უცხო”, რუსეთი ასრულებდა, რომელიც ემუქრება ქვეყნის მთლიანობას, ეკონომიკურ კეთილდღეობასა და პოლიტიკურ უსაფრთხოებას. ოპოზიციური ძალები კი ხელისუფლებისაგან ნეგატიური ხატის შექმნით ცდილობდნენ ელექტორატის მობილიზაციას.

“ჩვენს უკან დგას ჩვენი ქვეყანა, ჩვენი ხალხი, ჩვენი მომავალი და უფლება არ გვაქვს, ჩვენი ქვეყანის ისტორიის ამ უმძიმეს პერიოდში დავთმოდოთ პოზიციები და მივცეთ ამ ანტიხალხურ, ანტიეროვნულ, ანტიმართლმადიდებლურ ძალებს იპარპაშონ ამ ქვეყანაში.” (გიორგი გუგავა, “ლეიბორისტული პარტია”)⁴

“საქართველოს, უპირველეს ყოვლისა, სამეგრელოს, დღეს დაპატრონებიან ადამიანები, რომლებიც საფრთხეს წარმოადგენენ ქვეყნის მომავლისთვის, მისი სახელმწიფოებრიობისა და კულტურისთვის. აუცილებლად მიმაჩნია ამ ადამიანების ჩამოშორება ხელისუფლებისაგან.” (კონსტანტინე გამსახურდია, “გაერთიანებული ოპოზიციის” კანდიდატი აბაშის რაიონში)⁵

discourse is still very much alive in Georgian politics, which gives little opportunity to truly articulate the concept of “differentness”. During the election campaign, speaking on behalf of the majority and creating the image of an enemy out of the “other” was the main strategy employed by nearly all political groups.

“There are a lot more of us; on 21 May we will cover this square and Tbilisi’s streets. All of Georgia will come (Davit Gamqrelidze, United Opposition)¹

“When I say the word ‘we’, I mean the dominant culture, the moral majority in Georgia today. And when I say the word ‘state’ and ‘state institutions’, I mean the people, representatives of the non-dominant culture, representatives of the subculture who have taken power and are trying to impose their ideas on us.” (Nika Laliashvili, political secretary, opposition Christian Democratic Party)²

“...the final results will convince us that our political force will come to parliament with a majority.” (Gigi Tsereteli, ruling National Movement MP)³

For the ruling National Movement, the role of “enemy” was performed territorially by Russia, which threatens our country’s wholeness, economic welfare and political security. Opposition forces, meanwhile, sought to mobilize the electorate by creating a negative image of the authorities.

“Behind us stand our country, our people and our future; we do not have the right to relinquish our positions at this most difficult time in our history and give anti-people, anti-Georgian and anti-Orthodox forces the chance to run amok in our country.” (Giorgi Gugava, opposition Labour Party leading member)⁴

“Georgia, first and foremost, and Samegrelo [western Georgia region] are controlled by people who threaten the country’s future, its statehood and culture. I think it is vital to rid the government of these people.” (Konstantine Gam-sakhurdia, United Opposition candidate in Samegrelo’s Abasha constituency)⁵

The newly formed political movement Giorgi Targamadze-Christian Democrats alongside already existing criteria (“Georgianness” and “Orthodoxy”), added another means for constructing “us” and “other”: morality”.

პოლიტიკურ არენაზე ახლადგამოჩენილი ჯგუფის, “გიორგი თარგამაძე – ქრისტიან-დემოკრატების” წყალობით, “ჩვენსა” და “უცხოვს” კონსტრუირების მანამდე არსებულ კრიტერიუმებს (“ქართველობა” და “მართლმადიდებლობა”) “მორალურობაც” დაემატა.

“მოძალადე ამორალები, რა თქმა უნდა, ყოველმხრივ ძირს უთხრიან ჩვენს სახელმწიფოებრიობას, ჩვენს უდიდეს კულტურას და ქართველი ხალხის ამოცანა, რომელიც, რა თქმა უნდა, მორალურ უმრავლესობას წარმოადგენს, რომ 21 მაისს სწორი არჩევანი გააკეთოს და ამორალები სახლში გაუშვას”. (ნიკა ლალიაშვილი, “ქრისტიან-დემოკრატიული მოძრაობის” პოლიტიკური მდივანი) 6

განსხვავებით წინა არჩევნებისაგან, წლევანდელ წინასაარჩევნო დისკურსში თითქმის მთლიანად გაქრა ლიბერალური და დემოკრატიული ფასეულობები, ზედაპირული დეკლარირების დონეზე კი. ის პოლიტიკური სუბიექტებიც კი, რომლებიც მეტად თუ ნაკლებად სწორედ ამ ფასეულობებს მიიჩნევდნენ ახალი, სუვერენული სახელმწიფოს მშენებლობის საფუძვლად, ცეცხლივით ერიდებოდნენ ამაზე არათუ აქცენტის გაკეთებას, არამედ, უბრალოდ, ამ სიტყვების ხსენებასაც კი. ტოლერანტობა, პლურალიზმი, მულტიკულტურალიზმი ტაბუირებულ სიტყვებად იქცა.

აღიარებული ლიბერალური ფასეულობების უარყოფის და/ან მათთან “მართლმადიდებლურისა” და საბჭოური ტრადიციების საეჭვო სინთეზის დაპირისპირების ტენდენცია განსაკუთრებით მკაფიოდ გამოჩნდა წინასაარჩევნო პოლიტიკურ გამოსვლებში.

“Violently immoral people, of course, are in every way undermining our statehood, our great culture; the task facing the moral majority of the Georgian people is to make the right choice on 21 May and send these immoral people home.”
(Nika Laliashvili, Christian Democratic Movement) 6

In contrast to previous elections, liberal and democratic values almost entirely disappeared from this year’s election discourse, even at the level of superficial declarations. The political entities which more or less regarded these values as the basis of building a new, sovereign state, avoided not only focussing on these issues, but failed to even mention them. Tolerance, pluralism and multiculturalism became taboo words. The rejection of recognized liberal values and/or their juxtaposition against an odd synthesis of Orthodox religiosity and Soviet traditions were especially evident in the discourse of campaign speeches.

“The Republicans claim to be liberal democrats and defenders of human rights. This is an old sickness. This disease was

“რესპუბლიკელები ლიბერალ-დემოკრატობას იჩემებენ და ადამიანის უფლებათა დამცველებად მოაქვთ თავი. ეს საკმაოდ ძველი ავადმყოფობაა. მოაზროვნეებმა, ჯერ კიდევ მე-19 საუკუნის დასაწყისში შეამჩნიეს ევროპას მოდებული ეს სენი”. (გუბაზ სანიკიძე, “გაერთიანებული ოპოზიცია”) 7

“უნდა იყოს გარანტია იმისა, რომ მომავალში როგორი მეტროპოლი ათეისტებიც არ უნდა მოვიდნენ ხელისუფლებაში, როგორი ლიბერალებიც არ უნდა მოვიდნენ, რომლებსაც არაეროვნული და არატრადიციული ფასეულობები ექნებათ თავიანთი პოლიტიკით გასატარებელი, ისინი ვერ შეეხონ იმას, რაც ქართული ცნობიერებასა და საქართველოსათვის უმნიშვნელოვანესია. ეს არის ჩვენი რწმენა, რომლის დაკარგვისა და გაუფასურების შემთხვევაში დაიღუპება ყველაზე მნიშვნელოვანი ქართული ღირებულებები” (გიორგი ახვლედიანი. “ქრისტიან-დემოკრატები”) 8

პარლამენტში “უმრავლესობაზე” პრეტენზიის ქონის კვალობაზე არცთუ ისე შთამბეჭდავი რაოდენობით წარმოდგენილი ჯგუფის ლიდერი, წლების განმავლობაში წარმართავდა ტელეკომპანია “იმედის” ქსენოფობიურ საინფორმაციო პოლიტიკას. ცხადია, პარტიის წარმომადგენელთა და მათი ლიდერის აკვიტებული მცდელობა საზოგადოებრივი მორალის მონოპოლიზაციაზე პოლიტიკური თამაშის ნაწილია. თუმცა, ზედაპირულ ასოციაციებს იწვევს 80-იანი წლების ამერიკასთან, როცა რამდენიმე რელიგიურმა გაერთიანებამ (“მორალური უმრავლესობა” და “რელიგიური მრგვალი მაგიდა”)

first noted by thinkers in the 19th century.” (Gubaz Sanikidze, United Opposition parliamentary candidate) 7

“There should be a guarantee that no matter what kind of militant atheists or liberals come to power in the future who seek to pursue a policy in opposition to the nation and to traditions, they should not be able to touch that which is most important for the Georgian consciousness and for Georgia. This is our faith, whose loss or devaluation will result in the death of the most important Georgian values.” (Giorgi Akhvlediani, Christian Democratic parliamentary candidate) 8

Giorgi Targamadze, who, despite his claims to represent a “majority”, is in fact surrounded by a less-than-impressive number of people, for years headed the xenophobic news policy of Imedi TV. Clearly, the obsessive attempts by representatives of this party and its leader to gain a monopoly over morality were part of the political game. But their rhetoric raises the spectre of early 1980s America, where several ultra-right religious groups (such as the Moral Majority and

აქტიურად დაიწყო პოლიტიკაში ჩართვა და ხელისუფლებაზე გავლენის მოპოვება. მათ, საწყის ეტაპზე ლობირების საკმაოდ თავისებური მეთოდი ჰქონდათ – სასურველი კანონპროექტის დამტკიცების, კანონში შესწორების შეტანის ან ბიუჯეტის გადანაწილების აუცილებლობაში პოლიტიკოსთა დასარწმუნებლად “ღვთის ნებას” (რომელიც მათ სურვილს ემთხვეოდა თუ პირიქით) იშველიებდნენ ხოლმე.

ამერიკა ამერიკაა, ჩვენ კი, “მორალურ უმრავლესობად” და “ამორალურ მოძალადეებად” დაყოფილ ქვეყანაში, იდეოლოგიურად გაფორმებული ქსენოფობიის, “განსხვავებულის” მიმართ ექსკლუზიური დამოკიდებულების საშიშროების გაცნობიერებამდე, ჯერ კიდევ დიდი გზა გვაქვს.

ეკა აღდგომელაშვილი

the Religious Roundtable) became actively engaged in politics and exerted considerable influence over the government. They had a rather unique method of lobbying: prior to debate on bills, amendments or budget initiatives, they would try to convince politicians that voting this way or that was “God’s will”, which, conveniently, coincided with their will (or was it other way around?).

But America is America and we, on the other hand, divided into a “moral majority” and “violently immoral people” live in a country where xenophobia is codified in ideology and where we have a long way to go before we fully comprehend the risks associated with taking a unilateral attitude towards those who are different.

Eka Aghdgomelashvili

ME

- 1 გაზეთი “ახალი თაობა”. №119. “ცემა-ტყევა ცესკოში”
- 2 ჟურნალი “თბილისელები”. №17, 2008. ““დიდი ცვლილებების დროა!” – აცხადებს ნიკა ლალიაშვილი”
- 3 გაზეთი “საქართველოს რესპუბლიკა”. №74. 2008. “გივი წერეთელი: ჩვენ საპარლამენტო უმრავლესობა იმისათვის გვჭირდება, რომ მეტი საქმე გავაკეთოთ!”
- 4 გაზეთი “ახალი თაობა”. №106. “თუ ნაციონალებმა გვაჯობეს, ამას შთამომავლობა არ გვაპატიებს!”
- 5 გაზეთი “ახალი თაობა”. №108. “საქართველო ქაჯებს ხელიდან უნდა გამოვტაცოთ”
- 6 ჟურნალი “თბილისელები”. №17, 2008. ““დიდი ცვლილებების დროა!” – აცხადებს ნიკა ლალიაშვილი”
- 7 გაზეთი “ასავალ-დასავალი”. №16(710). “საქართველო ანტიეროვნული “ნაციონალიზმისა” და რესპუბლიკური პარტიის გარეშე”
- 8 გაზეთი “ახალი თაობა”. №104. “ვითხოვთ, საქართველოში მართლმადიდებლობა აღიარებული იყოს ოფიციალურ რელიგიად”.

- 1 Akhali Taoba newspaper, issue 119, “Fisticuffs in the Central Electoral Commission”
- 2 Tbilisebi magazine, issue 17, “Time for big changes!” – says Nika Laliashvili”
- 3 Sakartvelos Respublika newspaper, issue 74, “Gigi Tsereteli: we need a majority in parliament so that we can do more!”
- 4 Akhali Taoba newspaper, issue 106, “Our descendants will not forgive us if the National Movement beats us!”
- 5 Akhali Taoba newspaper, issue 108, “We must rescue Georgia from demons”
- 6 Tbilisebi magazine, issue 17, “Time for big changes!” – says Nika Laliashvili”
- 7 Asaval-Dasavali newspaper, issue 16 (710), “Georgia without the anti-Georgian National Movement and Republican Party”
- 8 Akhali Taoba newspaper, issue 104, “We demand that Orthodoxy be proclaimed official religion in Georgia”

ინტერვიუ ერვინ ოლაფთან

ერვინ ოლაფი 1959 წელს დაიბადა ჰოლანდიის ქალაქ პილვერსუმში. იგი ამჟამად ამსტერდამში მოღვაწეობს. ერვინ ოლაფმა მუშაობა ფოტოჟურნალისტიკის სფეროში დაიწყო და შემდეგ მსატკრულო ფოტოგრაფიაში გადაინაცვლა. დღესდღეობით იგი აღიარებული ფოტოხელოვანია. ფოტოგრაფიის გარდა მას შექმნილი აქვს ინსტალაციები, საბავშვო, დოკუმენტური და მოკლემეტრაჟიანი ფილმები. ოლაფი ვიზუალური ხელოვნებისა და მუსიკის სინთეზზეც მუშაობს. მისი ნამუშევრები მსოფლიოს მრავალ ცნობილ მუზეუმსა და საგამოფენო დარბაზში იყო გამოფენილი. გამოცემული აქვს რამოდენიმე ალბომი. მისი უნარი, მიიქციოს საყოველთაო ყურადღება, გახდა იმის მიზეზი, რომ მან მრავალი სარეკლამო კამპანიის დაკვეთა შეასრულა. მათ შორის არიან ისეთი ცნობილი ფირმები, როგორიცაა: L'AVAZZA, BMW, MICROSOFT, NINTENDO, NOKIA და სხვა. მისმა მსოფლიო სარეკლამო კამპანიებმა DIESEL-სა და HEINEKEN-სთვის ხელოვანს ორჯერ მოაპოვებინა კანის რეკლამის ფესტივალის ვერცხლის ლომი 1999 და 2001 წლებში. როგორც საუკეთესო ფოტოგრაფსა და ხელოვანს, მრავალი საერთაშორისო პრემია აქვს მიღებული. დღეს იგი აქტიურად თანამშრომლობს ისეთ გამოცემებთან, როგორიცაა NEW YORK TIMES და SUNDAY TIMES.

Interview with Erwin Olaf

Born in Hilversum in the Netherlands in 1959, Erwin Olaf works in Amsterdam nowadays. Starting with photo-journalism he gradually moved to art photography. He now is renown worldwide. Besides photography, he has worked on installation art, children, short and documentary movies. He succeeded in synthesis of visual art and music as well. Olaf was exhibited in many distinguished museums and galleries across the globe. Many of his works are published in several books and albums. It was due to the nature of his art that constantly generates attention, he has commissioned many campaigns of world known brands such as: L'AVAZZA, BMW, MICROSOFT, NINTENDO, NOKIA and many others. In 1999, his worldwide campaign for Diesel Jeans won him the Coveted Silver Lion at the festival for advertising in Cannes, and he was awarded the same prize two years later for his imagery produced for Heineken. Olaf was awarded prizes as photographer or artist of the year on numerous occasions. The last few years Erwin is working also more for magazines, such as the NEW YORK TIMES and the SUNDAY TIMES. With pleasure we are offering interview with Erwin Olaf to the reader of our magazine.

შპრნალი მმ: ბატონო ოლაფ, კარიერა დაიწყოთ როგორც ფოტოჟურნალისტმა. თქვენი ახლანდელი შემოქმედება რადიკალურად განსხვავდება ფოტოჟურნალისტისკისაგან. რამ გამოიწვია ეს ცვლილება?

მრპინ ოლაფი: ეს ცვლილება ესთეტიკიდან გამომდინარე მოხდა. როდესაც რეალურ ცხოვრებას აღბეჭდავ, ყოველთვის გამოერევა ისეთი მომენტი, რომელიც არ გაკმაყოფილებს. სტუდიაში კი ჩემს სამყაროსა და ფანტაზიას ვქმნი. რეალურ ცხოვრებას ხშირად ემატება ესთეტიკას, ვახდენ მის მანიპულირებას ან ვამარყუებ მას. სტუდიური მუშაობა ამის შესაძლებლობას იძლევა. ფოტოგრაფიით 1979 წლიდან დაგვაკადი. 1985 წლიდან სულ უფრო და უფრო მეტად გადავერთე სტუდიურ ფოტოზე. 1990 წლიდან მოყოლებული კი, მხოლოდ სტუდიურ ფოტოს ვქმნი.

მმ: თქვენ ფილმების კეთებაც დაიწყეთ...

მმ: დიას, ასეა. უკანასკნელი რამდენიმე წლის განმავლობაში ფოტოსა და ფილმის კომბინირებას ვახდენ. გამოფენას გარკვეული ხიბლი ემატება, როდესაც შეგვიძლია აჩვენო და მოასმენინო მაყურებელს იმ, სხვა სამყაროს მოძრაობა და ხმები. ასე მუშაობა გაცილებით საინტერესოა – მიწევს

ME: Mr. Olaf, you started your career as a photo reporter, though, what you do now differs from journalism. What is the reason for this shift?

Erwin Olaf: In the first place it had to do with aesthetics. When you photograph real life, there is always something wrong about it. In my studio I create my own world, my own fantasy; I make it more aesthetic, I idealize or make a joke out of reality. You can manipulate reality in a studio environment. I started shooting photographs as early as in 1979. Already by 1985 I had started doing more and more studio photography, and from 1990 on, I have been exclusively a studio photographer.

ME: You also started making films...

EO: Yes, I did. A few years ago I started to combine photography with film. During exhibitions it adds to an atmosphere

მონტაჟი და მუსიკის მორგება. ეს პროცესი ჩემი შემოქმედებისთვის კარგი სავარჯიშოა.

მმ: რა როლი ითამაშა გეი სუბკულტურამ თქვენი, როგორც ხელოვანის ჩამოყალიბებაში?

მო: ამან უდავოდ დიდი როლი შეასრულა. როდესაც ახალგაზრდა ხარ, შენი შთაგონება გავლენების ქვეშ ექცევა. ჩემთვის მეტად მნიშვნელოვანი იყო გეი ქომუნითისთან შერწყმა. პირველი გამოცემლები, რედაქტორები, ტელევიზიის პროდიუსერები, ისინი, ვინც დაკვეთებს მაძლევდნენ, თავად ეკუთვნოდნენ ქომუნითის. ეს მხარდაჭერა ჩემი, როგორც ხელოვანის ზრდის სტიმულირებას ახდენდა. დღეს ჩემი ხელოვნება უფრო ფართოდ არის მიღებული და ასეთი სახის მხარდაჭერას ჩემთვის ნაკლებად აქვს სასიცოცხლო მნიშვნელობა. თუმცა, დღეს შემიძლია ქომუნითისთვის უკუგება. ჩემი ფოტოების მეშვეობით ქომუნითის ალტერნატიულ კანონებსა და მოვალეობებს ვაჩვენებ.

მმ: თქვენი ნამუშევრები ხშირად დეპერსონიფიცირებულია. თითქოს იმდენად გაინტერესებთ ინდივიდი, რამდენადაც ის რომელიმე სოციალურ ჯგუფს წარმოადგენს. რატომაა სოციალური იდენტობა ასეთი მნიშვნელოვანი თქვენ შემოქმედებაში?

მო: ასეთი მიდგომა მეტად მნიშვნელოვანია, უკეთ შეგიძლია მიაწოდო მესიჯი, როდესაც ქმნი ზოგადად ქალის, ლილიპუტის, მოხუცებულის განზოგადოებულ სახეს. ეს მიდგომა მეტად წააგავს მულტიპლიკაციას, როდესაც ხელოვანი არქეტაპების შექმნაზე მუშაობს, როდესაც დეპერსონიფიკაციის საშუალება გეძლევა. თავდაპირველად, ადამიანების დაბრმავებას მივმართავდი – თვალებს ვუხვევდი მათ. ეს იმისათვის ხდებოდა, რომ მაყურებელს პერსონაჟის განსჯა არ შესძლებოდა, არამედ მთლიანი სურათი აღეჭვა. დღეისათვის ახალი იდენტობის შექმნაზე ვმუშაობ. ამის მაგალითია ჩემი უახლესი სერია – “დარდი”. ფოტომოდელები, უმშვენიერესი ქალბატონები თითქოს 20-ე საუკუნის 60-70-იანი წლებიდან დაბრუნდნენ. ისინი აღარ არიან ფოტომოდელები,

when along with photos you can show movement and sounds of the other world. It is a more interesting process as well. You have to edit a film, add sound. It is more challenging for me.

ME: What was the role of gay subculture in shaping your artistic identity?

EO: It certainly played a crucial role. It influences when you are young. It was very important to join the gay community. Lots of my friends came from there, as did much of my inspiration. The first audience for my work was the gay community. First publishers, magazines, editors, TV stations, those who gave assignments, were from the community. That stimulated my growth as a photographer. Perhaps this support is less vital for me now, as I am more widely accepted. However, now I can give back to the community by showing the alternative laws and duties of coming out in my work.

ME: People in your artistic works are often depersonalized. It seems that you are interested in the individual as a representative of a certain social group. What makes social identity so important for your work?

ME

არამედ მსახიობები, რომლებიც მათთვის მინიჭებულ როლს ასრულებენ.

მმ: გარდა იმისა, რომ საყოველთაოდ ცნობილი ხელოვანი ხართ, თქვენ აგრეთვე გეი ქომუნითის კუმირიც ხართ.

უკვე ისიც მოგეხსენებათ, რომ თაყვანისმცემლები საქართველოშიც მოგეძებნებათ. ჩვენი ჟურნალის მკითხველს რას უსუსრვებდით?

მო: რას ვუსურვებდი? ულევ სიყვარულს! ყოველი ადამიანის ცხოვრებაში სიყვარული უმნიშვნელოვანესია. თქვენს ორგანიზაციას ვუსურვებდი, რომ უახლოესი წლების განმავლობაში მოახერხოთ თქვენს ქვეყანაში საკითხის მიმართ დამოკიდებულების შეცვლა. ეს მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ ყველას შეეძლოს სასურველი ადამიანის სიყვარული მალვის გარეშე. ალბათ, ეს არის ჩემი ყველაზე გულითადი სურვილი, როდესაც ადამიანს ღირსეულად სიყვარული შეუძლია, ის ამით ძალიან ძლიერი ხდება. რასაკვირველია, ეს გზა ძალიან ხანგრძლივი და რთული იქნება. ჟურნალს ვუსურვებ გაძლიერებას და უწყვეტ ზრდას. ჩემი სურვილი ისიც არის, რომ უფრო მეტმა ადამიანმა მოიკრებოს გამბედაობა და საკუთარ ცხოვრებას თვალი გაუსწოროს. ამ ყველაფერის მიღწევის გზაზე თქვენ გვერდით მიგულეთ. თქვენს ჟურნალში ჩემი ნებისმიერი ნამუშევრის გამოქვეყნება შეგიძლიათ.

EO: It is important as you can better send messages when you create the woman or the short men or the elder. This work is rather similar to working on cartoons, where you work on creating archetypes, and depersonalize the characters. In the beginning, I liked to make it so that people couldn't see, put a blindfold or some other cover over their perceptions so that a viewer could not judge the person but only see the picture. But lately, I have been trying to create a new identity. Like in the last series – Grief, the models, beautiful women look like they're from the 60ies and the 70ies. So, they are not models any more, but actors. They play roles.

Me: You're more than a famous artist, you also are a gay icon, and you certainly have fans in Georgia. What would you wish to the reader of our magazine?

EO: What do I wish? A lot of love. Love is very important in everybody's life. I also wish that in the next few years you can achieve a change of climate there, so that everybody can freely fall in love with the person they like. I guess this is my biggest wish because when you can freely fall in love you become so much stronger. Of course, it is a long and hard path to go through this change. I want your magazine to grow. I also wish that more people would find courage to be out. And for this, I am willing to donate pictures to your magazine so that you could easily publish them.

სტატიის გამოყენებულ ფოტოებზე საავტორო უფლება
ეკუთვნის ერვინ ოლაფის სტუდიას.

www.erwinolaf.com

*Pictures used in the article are copy right of
Erwin Olaf studio*

აქ

ME

"ჰეპერა ჩემთვის თავისუფლების სიმბოლოა!": ინტერვიუ თამარა მაკგრეგორთან

თამარა მაკგრეგორი განათლებით მხატვარია. მრავალი სპექტაკლი აქვს გაფორმებული. დღეს მხატვარი ციფრული ხელოვნებითაა დაკავებული და ამ ტექნიკით შექმნილი აქვს ნამუშევრები მრავალ ცნობილ მსახიობზე, მხატვარზე და საზოგადო მოღვაწეზე. ამერიკელ კინოხელოვანთა ფონდის მიერ ორგანიზებულ კონკურსზე თამარა მაკგრეგორის სცენარი, "ჰარტლი მერილის" პრემიით აღინიშნა საუკეთესო დებიუტისთვის. თამარა მაკგრეგორი ჰოლანდიაში ცხოვრობს და მოღვაწეობს მეუღლესთან, გიომ ლიუსეტისთან ერთად. მისი შემოქმედება ქართული საზოგადოებისთვის ნაკლებად ხელმისაწვდომია, განსაკუთრებით, ამ შემოქმედების ჰომოთემატური მხარე. გადავწყვიტეთ, მასთან ინტერვიუ სწორედ ამ ნომერში შევთავაზოთ ჩვენს მკითხველს.

Butterflies: Interview with Tamara McGregor

Tamara McGregor received an education in art and has designed the sets for numerous stage performances. She now works in the medium of digital art and has created works for many a famous actor, painter and public figure using this technology. Tamara McGregor's screenplay recently received the USA's Hartley Merrill prize for best debut. She lives and works in the Netherlands together with her husband, photographer Guillaume Luisetti. Her works are less accessible for the Georgian public, particularly those dealing with homo themes. We chose this issue to introduce her to our readers.

მმ: თამარა, თქვენ ხელოვნების სხვადასხვა ჟანრში მოღვაწეობთ და ხშირად რადიკალურად განსხვავებული ფორმით გადმოსცემთ სათქმელს...

თამარა მაკგრეგორი: ხელოვნებას ჩემთვის მაცოცხლებელი ძალა აქვს. ხელოვნებით ვსუნთქავ და ნებას ვაძლევ საკუთარ ფანტაზიას გასცდეს გონივრულის ფარგლებს, სწორედ ეს მანიჭებს თავისუფლების ჭეშმარიტ განცდას. თავისუფლების გარეშე ფრენაც შეუძლებელია. ფრენის გარეშე კი ვერაფერს შექმნი. აი, ასე იკვრება ჩემი სასიცოცხლო წრე.

ME: You have worked in a number of genres of art and you often choose radically different forms to communicate what you have to say...

TM: For me art is a life-giving force. I breathe art and allow my fantasies to go beyond all sensible bounds; it is precisely this that gives me a sense of true freedom. Without freedom it would be impossible to fly. Without flying you cannot create anything. This is how my circle of life works.

Anything can be a source of inspiration for me: old movies, the people around me, even a simple conversation with a friend. This is why my art takes so many forms.

ME

ჩემი შთაგონების წყარო შეიძლება ნებისმიერი რამ გახდეს: ძველი კინო, გარშემომყოფი ხალხი და ხშირად მეგობართან უბრალო საუბარიც კი. ამით აიხსნება ჩემი ხელოვნების მრავალსახობაც.

მმ: არტისტულ გარემოში იზრდებოდით. შეუძლებელია, ამას გავლენა არ მოეხდინა თქვენზე...

თმ: წილად მხვდა ბედნიერება ბავშვობა მრავალფეროვანი პოლიტიკური, კულტურული და, თუნდაც, სექსუალური ორიენტაციის ადამიანებს შორის გამეტარებინა. ამან თავიდანვე დამანახა, რომ ეს ყოველივე არ შეიძლება გახდეს რომელიმე ადამიანის განსჯის საფუძველი. როგორც ფედერიკო ფელინი აღნიშნავდა, ფარაჯანოვს მისი ჰომოსექსუალობა ნაკლებად გენიალურს როდი ხდის. ჩემთვისაც, ყველა თავისუფალი ადამიანი შეიძლება გახდეს შთაგონების წყარო. მე მათ ჩემს პეპლებს ვუწოდებ. პეპელა ჩემთვის თავისუფლების სიმბოლოა!

ამიტომაც არის, ხშირად მუზად გეები მევლინებიან. ისინი უფრო თავისუფალნი არიან და ხელოვნებასაც და ახალ იდეებსაც უფრო თავისუფლად აღიქვამენ.

ჩემი, როგორც ხელოვანის ჩამოყალიბებაში ძალიან დიდი როლი ითამაშა ბიძაჩემმა, ბუცა ჯორბენაძემ. მოზარდობის ასაკში გამოავნა მისმა ქმნილებამ, რიტუ-

ME: You grew up in an artistic environment. This must have had an influence on you...

TM: I was fortunate enough to grow up among people of diverse cultures, political views and sexual orientations. This showed me from the very start that this cannot be the basis to judge a person. Federico Fellini said that Parajanov's homosexuality did not make him any less of a genius. For me too any free person can be a source of inspiration. I call them my butterflies. Butterflies are a symbol of freedom for me!

This is why gay people often serve as muses for me. They are freer and interpret art and new ideas more freely.

My uncle, Butsa Jorbenadze, played a very important role in my becoming an artist. When I was a teenager, his creation, the Palace of Rituals [in Tbilisi], amazed me. It was a giant phallic structure which he erected in the capital of Soviet Georgia. When I asked why he created this building, he told me that for him the phallus was the supreme symbol of fertility and that it should be a place where people would officially register the love between them. I understood a lot after that and realized that art was in the free vision of all people.

ME: Homo themes feature prominently in your art...

ალების სასახლემ - გიგანტურმა ფალიკურმა სტრუქტურამ, რომელიც მან საბჭოთა საქართველოს დედაქალაქში აღმართა. როდესაც ვკითხე, თუ რატომ შექმნა ეს ნაგებობა, მან მიპასუხა, რომ მისთვის ფალოსი ნაყოფიერების უზენაესი ჯილდო იყო და სწორედ ის უნდა გამხდარიყო ორ ადამიანს შორის სიყვარულის სამოქალაქო რეგისტრაციის ადგილი. მე მაშინ ბევრი რამ გავაცნობიერე და იმასაც მივხვდი, რომ ხელოვნება ყოველი ადამიანის თავისუფალ ხედვაშია.

მმ: თქვენ ხელოვნებაში განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს ჰომოთემატიკას...

მმ: ჩემი მეუღლის, გიომის სიტყვებს მოვიშველიებ: “ჩემთვის ადამიანში ყველაზე მიმზიდველი მისი პატარა ნაკლოვანებებია, ის უსუსურება, რაც მათ გამორჩეულად აქცევს. მათი სახე ნაოჭებით საუბრობს, თვლებში კი დიდძალი ინფორმაცია ინახება. გეები ძალიან სათუთად უდგებიან საკუთარ თავისუფლებას. ეს მე პეპლებს მომაგონებს. როგორც წესი, ისინი ცდილობენ სრულფასოვნად განვლონ ცხოვრება, ყველაზე მძაფრად შეიგრძნობენ მას და საკუთარ თავად ყოფნის სირთულეს. გეებში არის რაღაც ერთდროულად მშვენიერი და ტრაგიკულიც. ისევე, როგორც სხვა დევნილი უმცირესობები, ისინი ამ ყოველივეს ფილოსოფიურად და იუმორითაც კი უყურებენ. გეი ადამიანები არიან ის “სევდიანი ღიმილი”, რომელიც მიყვარს.”

მე კი დავძენ, რომ რთულია იყო განსხვავებული, იმისდა მიუხედავად თუ რომელ ქვეყანაში, საზოგადოებასა თუ კულტურაში ცხოვრობ. ხელოვნება მრავალფეროვანია და ხშირად გაუგებარი სხვა ადამიანებისთვის. თუმცა, მთავარი ისაა, რომ ნებისმიერ შემთხვევაში თავისუფალი ნაბიჯები გადადგა. ჩემთვის კი, სწორედ პეპლები განასაზიერებენ ამ თავისუფლებას. სწორედ ამიტომ, გეი თემატიკა ყოველთვის იქნება ჩემი შემოქმედების ნაწილი. გეი მეგობრები ჩემთვის ცისარტყელები არიან, რომლებიც ავლარის მერე ჩნდებიან.

სტატიაში გამოყენებულ ფოტოებზე საავტორო უფლება
ეკუთვნის თამარ მაკგრეგორს

TM: As my husband Guillaume says:

“For me the most appealing thing about a person is his little imperfections, the weakness that makes him stand out. His face speaks through its wrinkles; a great amount of information is kept in the eyes. Gay people take a very careful approach to their own freedom. This reminds me of a butterfly. As a rule, gays try to live life to the fullest; they are the most sensitive to life and to complexity of being themselves in life. There is something about gays that is at the same time beautiful and tragic. Just like other oppressed minorities, they look at everything philosophically and with humour. Gay people are the ‘sad smile’ that I love so much.”

terfly. As a rule, gays try to live life to the fullest; they are the most sensitive to life and to complexity of being themselves in life. There is something about gays that is at the same time beautiful and tragic. Just like other oppressed minorities, they look at everything philosophically and with humour. Gay people are the ‘sad smile’ that I love so much.”

I would add to that that it is difficult to be different irrespec-

tive of what country, society or culture you live in. Art is diverse and often incomprehensible to other people. But the main thing is that steps towards freedom are taken no matter what. For me butterflies are the best manifestation of this freedom. That is why gay themes will always be a part of my works. My gay friends are like rainbows who appear after a storm.

www.tamaramcgregorart.com

Pictures used in the article are copy right of
Tamara McGregor

კინოს 22-ე ქამინგ აუთი ბეჩინში

მსოფლიოში ძალიან ბევრი გეი და ლესბოსური ფილმების კინოფესტივალი არსებობს, მაგრამ ბერლინის საერთაშორისო კინოფესტივალი ერთადერთი პირველი კლასის ფესტივალია, რომელიც თავის განყოფილებაში – პანორამა ლგბტ თემატიკაზე შექმნილ ფილმებს სპეციალური კონკურსის – ტედის – ფარგლებში აჩვენებს და საუკეთესო მოკლემეტრაჟიანი, მხატვრული და დოკუმენტური ფილმის კატეგორიებში საერთაშორისო ქვიერ კინოპრიზს გადასცემს მათ. დღეს ტედი გეი და ლესბოსური ფილმების ყველაზე მნიშვნელოვან პრიზად ითვლება და აღიარებულია, როგორც ერთადერთი გეი, ლესბოსური და ტრანსიდენტიფიციური ფილმების პრიზი, რომელიც წარმოადგენს მთავარი საერთაშორისო (და არა ცალსახად ქვიერ) კინოფესტივალის ნაწილს. ნებისმიერ ფილმი, რომელიც ბერლინალეზე ქვიერ თემას წამოსწევს ტედის პოტენციურ პრიზიორადაა მიჩნეული. ყოველწლიურად, დაახლოებით 40 ნამუშევარი იბრძვის ამ პრიზის მოსაპოვებლად.

Teddy: Berlin's Queer Film Festival or 22nd coming out of the cinema in Berlin

There are many gay and lesbian film festivals in the world, but the Berlin International Film Festival is the only major world festival which has a special competition, the Teddy, for LGBT-themed films. The Teddy, part of Berlinale's Panorama section, is now considered the most important prize for gay and lesbian films and is recognized as the only gay, lesbian and trans-identity prize given out at a major international (not exclusively queer) film festival. Any film dealing with queer themes is eligible for a Teddy. Each year, about 40 works compete for prizes in the categories of feature, short and documentary films.

წელს ტედის დაჯილდოების ცერემონიალი უკვე ოცდამეორედ გაიმართა, ამჯერად – მსოფლიოს კულტურების სახლში. ცერემონიები მუდმივად მსგავს დაწესებულებებში ტარდება, რაც თავისთავად მიუთითებს იმაზე, თუ როგორი სტატუსით სარგებლობს ტედი გერმანიის კულტურულ მოვლენათა შორის.

თუმცა, ამ სტატუსის მოსაპოვებლად ტედიმ ხანგძლივი ისტორია განვლო. ყველაფერი 1980 წლიდან დაიწყო, როდესაც კინოფესტივალის მაშინდელმა დირექტორმა მორიც დე ჰადელმა ამსტერდამიდან მანფრედ ზალცბერგი გამოიწვია, რათა მისთვის ფესტივალის ახალი პროფილი – საინფორმაციო განყოფილება ჩაეხატებინა. ზალცბერგი ახალგაზრდა კინემატოგრაფისტების ფორუმისა და საზოგადოებრივი კინოთეატრ „არსენალის“ თანადამაარსებელი და ამ დროისთვის უკვე ლეგენდარული პიროვნება იყო; აგრეთვე გეი უფლებების მოძრაობის ცნობილი აქტივისტი. გეი და ლესბოსური თემატიკის შემცველი ფილმების დამატებით პროგრამას მან ახალი სახე მისცა, რომელსაც მაშინ ყველა როდი შეხვდა კეთილგანწყობით.

ბერლინში დღესაც არსებობს წიგნების მაღაზია პრინც აიზენჰერცი, რომელიც 80-იანი წლების მეორე ნახევრიდან პანორამის ერთგვარ დანამატად იქცა. პანორამის ბოლო სეანსის შემდეგ აქ „ღამის კაფეები“ ეწყობოდა. რეჟისორები მაყურებლებს ფესტივალის

This year the Teddy awards ceremony was held for the 22nd time at the House of World Cultures. The ceremonies are always held at such prominent venues, which in itself speaks to the high status enjoyed by the Teddy among German cultural events.

But it took a long time for the Teddy to earn its current prestige. It all began in 1980, when the Berlinale Film Festival's then director Moritz de Hadeln invited Manfred Salzberg from Amsterdam in order to head up the new "information" section of the festival. Salzberg was the co-founder of the Young Cinematographers' Forum and the Arsenal cinema and was something of a legend in the business. He was also a prominent gay activist. He gave the additional programme including gay- and lesbian-themed films its new face. The move was not met with universal acclaim.

There is still a bookshop in Berlin called Prince Eisenherz, which in the late 1980s became an extension of sorts of Panorama.

After the last showing at Panorama, "night cafes" directors would come to the cafe to discuss their films being shown

პროგრამაში იმ ფილმების სანახავად ზედბოდნენ, რომლებიც ოფიციალურ პროგრამაში არ იღებდა მონაწილეობას. მაშინ ეს სივრცე დაინტერესებული ადამიანების თავშეყრის ერთგვარად ოფიციალური ადგილი გახდა. დღეს კი გვიღებენ სენსაციის შემდეგ წვეულებების მეინსტრიმულ ადგილებში გამართვა ჩვეულებრივ მოვლენად იქცა. უფრო მეტიც, ბერლინში თითქმის აღარ არსებობს სექსუალობის მიხედვით მკვეთრად ორიენტირებული კაფეები, ბარები და კლუბები – გვიმჩვენებს გამოვიდა გეტოდან, რომელშიც ადრე უწევდა ყოფნა, სივრცე გაფართოვდა და ყველა დაიტოვა განურჩევლად სქესისა, სექსუალური, ეთნიკური და რელიგიური იდენტობისა.

გვიმჩვენებს ლესბოსური ფილმებისათვის სპეციალური პრიზის – ტედის დაწესების აზრი 1987 წელს გაჩნდა. სახელწოდება გამოახილია ფესტივალის მთავარ პრიზზე (ოქროს დათვი). პირველი ტედი მხატვრული ფილმისთვის გადაეცა პედრო ალმოდოვარის „სურვილის კანონს“. ორგანიზატორებისა და კინოსმოყვარულებისთვის მაშინ მთავარი იყო ტედის გვიმჩვენებს სცენის მიღმა მოვლენებია ნდობა, ანდერგრაუნდიდან გამოეყვანა ფილმები. რამდენიმე წლის შემდეგ კი, ბერლინალემ ოფიციალურად აღიარა ტედის პრიზი და ის ბერლინალეს პრიზების საჯარო სიაში ჩაწერა.

ტედის საკუთარი ინტერნეტ სატელევიზიო არხი აქვს

(www.teddyaward.tv), რომელიც ყოველდღე გადის ეთერში. ვებ-გვერდი შეიცავს მრავალენოვან ინტერვიუებს, ვიდეოჩანაწერებს და ინფორმაციას ფილმების შესახებ.

ორი წლის წინ ტედის დაჯილდოების მეოცე საიუბილეო ცერემონიალი პირველად გააშუქა ფრანგულ-გერმანულმა კულტურულმა სატელევიზიო არხმა – არტემ. ამით ტედის საშუალება მიეცა დაეფიქსირებინა პოზიცია პოლიტიკურ და სოციალურ საკითხებთან მიმართებაში (მაგალითად, პოლონეთში არსებული მკვეთრი ჰომოფობიის და სამხრეთ აფრიკაში ადამიანების მღვთა-მარეობის შესახებ).

ამ დროისთვის თამამად შეიძლება ითქვას, რომ უზარმაზარი ცერემონიებით, მრავალი სატელევიზიო სადგურისა და ბეჭდური მედიის წარმომადგენლობის მიერ ღონისძიებების გაშუქებით და დიდი პროგრამის შერჩევით, ტედიმ, სრული სახით მოახერხა თვითდამკვიდრება ბერლინის საერთაშორისო კინოფესტივალის მამუტაბით და მის მიღმა. შესაბამისად, დასავლეთში არიან ადამიანები, რომლებიც თვლიან, რომ ტედიმ ქვიერ კინემატოგრაფის დამკვიდრებაში მნიშვნელოვანი როლის შესრულების შემდეგ, საკუთარი ფუნქცია ამოწურა. მაგრამ არიან ისეთებიც, რომლებიც ამ შეხედულებას უპირისპირდებიან. უკანასკნელი წლების განმავლობაში ტედის პრიზით არაერთი აზიური და იმ

ME

at the festival with viewers or to see films which were not officially part of the programme. Prince Eisenherz became the “official” place for such interested individuals to gather. Now it is routine for mainstream venues to host such receptions after gay film viewings. Furthermore, in Berlin there practically do not exist cafes, bars and clubs aimed exclusively at representatives of one sexual orientation – the gay world has come out of the ghetto, expanded and come to include all, irrespective of sexual, ethnic or religious identity.

The idea to have a special award for gay- and lesbian-themed films, the Teddy, first came about in 1987. The first Teddy for a feature film went to Pedro Almodovar’s “Law of Desire”. The main thing for the festival organizers and film viewers back then was for the Teddy to win respect beyond the gay scene and bring films from the underground to the mainstream. Several years later, Berlinale officially recognized the Teddy prize and included it among the festival’s awards.

Teddy now has its own internet TV channel (www.teddyaward.tv) which broadcasts every day. The website features interviews in many languages, video recordings and information about films.

Two years ago, the Teddy awards ceremony, which at that time was celebrating its 20th anniversary, was covered for the first time by Arte, the French-German cultural programming network. This allowed Teddy to state its position on a number of political and social issues, such as the strong homophobia prevailing in Poland and the poor human rights situation in South Africa.

At present it can be said that the Teddy, given the broad coverage of its enormous pompous ceremonies in the broadcast and print media and the scope of what it has to offer, has managed to fully stake out its place at the Berlin International Film Festival and beyond. Consequently, there are people in the West who believe that now that queer cinematography is firmly established in film culture, the Teddy has lost its relevance.

But there are also people who take issue with this view. They point out that over the past few years a number of Teddys have gone to films from Asia and other places where homosexuality is either illegal or strongly looked down on in society. Accordingly, they say, Teddy continues to stimulate and encourage cinematographers in these countries and help change the prevailing views of sexual minorities.

მე

ქვეყნების ფილმები დაჯილდოვდა, სადაც ჰომოსექსუალობა კრიმინალად ითვლება ან სადაც საზოგადოება მკვეთრად ჰომოფობურია. შესაბამისად, ტედი კვლავაც ეწევა ასეთი ქვეყნების წარმომადგენელი

კინემატოგრაფისტების სტიმულირებას და ამით საკუთარი წვლილის შეტანას სექსუალური უმცირესობების მიმართ საზოგადოების დამოკიდებულების შეცვლაში.

„ქვეყნის კინემატოგრაფი ჩვენი ცხოვრების მრავალფეროვან, განსხვავებულ და ნათელ იმიჯს აჩვენებს და ხელს უწყობს სოციალურ ცვლილებებს, ტოლერანტობისა და მიმღეობის გაღვივებას. თუნდაც ამ მიზეზის გამო, ტედი კვლავაც მნიშვნელოვანია“ – ამბობს ფონდ ტედის თავჯდომარე და პანორამის დირექტორი ვილანდ შპეკი.

80-იანი წლების დასაწყისში ძალიან ცოტა გეი ფილმი არსებობდა, ძირითადად, მოკლემეტრაჟიანი. სრულმეტრაჟიანი ფილმის გამოჩენა კი ყოველთვის სმაურს იწვევდა.

90-იანი წლების დასაწყისში ლესბოსური ფილმებიც გამოჩნდა, სიტუაცია აქაც შეიცვალა. ამ დროისთვის ტრანსგენდერულ თემატიკაზე შექმნილი ფილმების რაოდენობამაც იმატა. ახლა ტრანს თემები და პერსონაჟები პროგრამაში მონაწილე ფილმების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, თუმცა, ტრანსგენდერი რეჟისორები მაინც იშვიათობაა. ტედი განუწყვეტ-

ლად ეწევა ტრანს-იდენტიფიცირებული შემოქმედების მონაწილეობასა და პოპულარიზაციას.

სწორედ ამ საკითხზე გადაღებულმა ისლანდიურმა ფილმმა „The Amazing Truth About Queen Raquela“ მიიღო წელს ტედი საუკეთესო მხატვრული ფილმის კატეგორიაში. რეჟისორი ოლაფ დე ფლერ იოჰანსონი ფესტივალზე უკვე მეორედ მონაწილეობს. „განსაცვიფრებელი სიმართლე დედოფალ რაკელას შესახებ“ მისი დებიუტია მხატვრულ კინოში, თუმცა, დიდი ხნის განმავლობაში მაყურებელი დარწმუნებულია, რომ დოკუმენტურ კადრებს უყურებს. ფილმის დასასრულს რეჟისორმა განაცხადა, რომ სემიდოკუმენტური გადაღების მანერა იმიტომ შეარჩია, რომ გადაღები ჯგუფისათვის თავიდან აერიდებინა სირთულეები. მაგრამ, ეს არ არის წმინდა წყლის ფიქცია – ფილმი ზუსტად აღადგენს ფილიპინებში რაკელასა და მისი ტრანსსექსუალი მეგობრების ცხოვრების დეტალებს, მათ ისტორიებს.

ფილიპინებში ტრანსსექსუალები ისევე, როგორც ბევრ სხვა ქვეყანაში, ძირითადად პროსტიტუციას ეწევიან, რადგან საზოგადოებაში ინტეგრაციას ისინი მხოლოდ ამ პროფესიით ახერხებენ. პოლიცია მათ გამუდმებით დევნის, თუმცა, ფილმში ჩანს ისეთი პოლიციელიც, რომელიც, რაკელასთან შედარებით მეგობრულ ურთიერთობაში იმყოფება (სავარაუდოდ, გარკვეული სამსახურის ფასად). ქალბატონი

“Queer filmmakers show a diverse, distinct and clear image of our life and encourage social change, tolerance and acceptance, thanks in part to the fact that the Teddy is still relevant,” Wieland Speck, the chairman of the Teddy Foundation and the director of Panorama, said.

In the early 1980s there were very few gay films, and most of them were shorts. Whenever they appeared, full-length feature films would always cause a stir. In the early 1990s lesbian films started being released and the situation changed in this regard as well. Now we are starting to see more and more transgender-themed films. Trans themes and characters are an inseparable part of the films participating in the programme, though transgender directors remain a rarity. The Teddy continues to take active part in promoting and popularizing the works of people of trans identity.

“The Amazing Truth about Queen Raquela”, a film dealing precisely with this topic, was nominated for best picture

Teddy. It is the second nomination for director Olaf de Fleur Johannesson.

“The Amazing Truth about Queen Raquela” was his first feature film, though many viewers have the sense that they are watching a documentary. After the film’s showing, the director said that he used semi-documentary filming techniques so that the crew could avoid the complications associated with filming the lives of transsexuals in the Phillipines, but this is pure fiction: the film precisely recreates the details of the life of Raquela and her transsexual friends in the Phillipines.

Transsexuals in the Phillipines, like in many other countries, are mainly prostitutes, as this profession is the only way for them to integrate into society. The police constantly persecutes them, though the film features one police officer who has relatively friendly relations with Raquela (presumably in return for certain services). The biggest wish of the lady-boys

ბიჭების (მათ ასე მოიხსენიებენ) ყველაზე დიდი სურვილი ევროპაში საცხოვრებლად წასვლაა, რამდენადაც მათ სჯერათ, რომ იქ უფრო მშვიდად და თავისუფლად იცხოვრებენ. „ოქროს მაძიებელი არ ვარ, უბრალოდ, უკეთესი ცხოვრება მინდა“ – ამბობს ფილმის მთავარი პერსონაჟი.

მათი საყვარელი კლიენტები დასავლეთელი ადამიანები არიან, რომლებიც კარგად ეპყრობიან და დიდ გასამსჯელოსაც უხდიან. „გულწრფელად რომ ვთქვათ, ჩვენ მოგვწონს პროსტიტუცია, სიამოვნებასაც ვიღებთ და ჩვენს მამაკაცურ ლიბიდოს ვაკმაყოფილებთ, თან ფულსაც გამოვიტოვებთ. ამ საქმიანობის მეორე მიზეზი საზოგადოებრივ ნორმებთან შეუსაბამობაში მდგომარეობს. ჩვენ არ ავყავართ სამუშაოდ, უფრო მეტიც, სკოლაშიც კი არ გვიშვებენ საწინააღმდეგო სქესის ტანსაცმელში გამოწყობილებს... ამიტომ პროსტიტუციისას სიყვარულს ვეძებთ მომხმარებლებში“ – ამბობს რაკელა რიოსი ჯეიმს ქორნსმიტთან ინტერვიუში.

დასავლეთელები ყოველთვის როდი ამართლებენ იმედებს. რაკელას და მის მეგობრებს ისინი ხშირად კვებავენ არარეალური დაპირებებით. ფილმში არის შესანიშნავი ეპიზოდი, როდესაც საზეიმოდ მორთული რაკელა აეროპორტში მიემგზავრება ჰეტეროსექსუალი „თეთრი პრინცის“ დასახვედრად, ის კი არ ჩამოდის. გულდაწყვეტილი, მაგრამ ამაყი დედოფალი ტოვებს სცენას. საბოლოო გამარჯვება მაინც მასზეა – ის ბერლინშია და მთელი დარბაზი ტაშით ეგებება მისი, როგორც გაბეღული ადამიანისა და როგორც ფილმის პერსონაჟის წარმატებას.

პანორამის სექციაში უყვართ, როდესაც რეჟისორები

ბერლინში ახალი ფილმით ბრუნდებიან. განსაკუთრებული ენთუზიაზმით შეხვდნენ გრეგ არაკისაც. ამჯერად იგი 16 წლის წინ გადაღებული და ბერლინალეზე წარმოდგენილი ფილმის „სიცოცხლის დასასრული“

აღდგენილი და ციფრულად გადამუშავებული ვერსიით დაბრუნდა. დარბაზში სულ ოთხი ადამიანი იჯდა, ვისაც ეს ნამუშევარი 1992 წელს ჰქონდა ნანახი. მაშინ ფილმის პრემიერამ დიდი ხმაურით ჩაიარა და ახალგაზრდა რეჟისორს საერთაშორისო აღიარება მოუტანა. „სიცოცხლის დასასრული“ გვიჩვენებს მუვია (road movie), ჯეკ კერუაკით და სხვა ბოთნიკებით შთაბრუნებული. ის ქუაიერ ახალი ტალღის კლასიკად ითვლება და პოსტ-პანკის ერთგვარ ჩანაწერსაც წარმოადგენს. ფილმი ორი აივინფიცირებული ადამიანის – ჯონის და ლუკის

ვინებიანი სიყვარულის, ჰომოფობიური ლოს-ანჯელესიდან თავის დაღწევის და ამერიკაში მოგზაურობის ისტორიას აღწერს. რეჟისორი გამუდმებით თამაშობს ქუჩის ბანერების, სახლის კედლების წარწერებით, წიგნების სათაურებით, შემოქმედებითი კერპების იმიჯებით (გოდარი, ჯარმენი...), კადრებით ფილმებიდან (ენდი უორჰოლის „მარტოსული კოვბოები“...). ეს წარწერები ზოგჯერ პროვოკაციული და პროტესტით აღსავსე განცხადებების ფორმას

ME

(as they are referred to in the film) is to go to Europe to live, as they believe that a calmer and freer existence awaits them there. "I'm not looking for gold, I simply want a better life," the film's main character says.

Their favourite clients are Westerners, because they both treat them well and pay them handsomely. "Frankly, we like prostitution: we get pleasure and satisfy our male libidos, plus we make money. The other reason we do this has to do with the fact that we don't fit in to societal norms. People don't hire us for work and they don't even let us into school dressed as the opposite sex... That's why we look for love among our clients," Raquela Rios, the inspiration for the film, told James Cornsmith in an interview.

But Westerners don't always live up to their good reputation. They often make unrealistic promises to Raquela and her friends. There is one brilliant episode in the film where a festively dressed Raquela goes to the airport to meet her

heterosexual "white prince", but the latter never comes. Disappointed but still proud, the queen leaves the scene. And in the end she wins out, both in the film and in Berlin.

In the Panorama section, they like it when directors return to Berlin with new films. Gregg Araki was greeted with special enthusiasm. This time he returned with a restored and digitally enhanced version of the film he made and presented at the Berlinale 16 years ago, "The Living End". There were only four people in the theatre who had seen this film in its original version in 1992. Its premiere was sensational and won the young director international acclaim. "The Living End" is a gay road movie inspired by Jack Kerouac and other beatniks.

It is considered a classic of new wave queer cinema and its post-punk/industrial soundtrack was also popular. The film tells the story of two HIV-infected people, John and Luke, their passionate love affair, their escape from homophobic

ME

იღებს. მსგავსი განწყობის გამოძახილია ფილმის პირველი კადრი – გრაფიტი მოხატული კედელი წარწერით „მოტყანი სამყარო“. თამამ მოწოდებებს სენტიმენტა-

ლურ-ოპტიმისტური იდეები ენაცვლება, მაგალითად, როდესაც წარუმატებელ მწერალს, ჯონის აივ ვირუსით ინფიცირების შესახებ ამცნობენ, რეჟისორი პერსონაჟს „ამერიკიდან“ ჟან ბოდრიარის ციტატას შეახსენებს, რომ ეს მისი დარჩენილი ცხოვრების პირველი დღეა (First day of the rest of my life). სურათი პოლიტიკური შეხედულებების ღიაობითაც გამოირჩევა (მაგალითად, მეგობარი ჯონის ვაშინგტონში ბუშების ტვინის გასალაყებლად წასვლას სთავაზობს).

განსხვავებით ბევრი რეჟისორისგან, რომლებიც პოსტმოდერნის ეპოქაში მაყურებელს ურცხვად სთავაზობენ მოპარულ ციტატებს საყვარელი ფილმებიდან, გრეგ არაკი ლეგალურად იპარავს – ფილმის დასასრულს ტიტრებში ყველა ის ფილმი ჩამოთვლილი, რომელიც რეჟისორის ინსპირაციის წყარო გახდა.

პატიოსანი მარცვის ამავე მეთოდს მიმართა კანადელმა რეჟისორმა ბრუს ლა ბრუსმაც, როდესაც საპრემიერო საღამოზე ის სურათები დაასახელა, რომელმაც მას ახალი ფილმი „ოტო ანუ უარი მკვდარ ხალხს“ შთააგონა.

პროვოკატორის იმიჯის მქონე რეჟისორი დამოუკიდებელი

კინოსთვის დამახასიათებელი ტექნიკით გვიპროგრავიის ელემენტებით გაჯერებულ ფილმებს იღებს. „ოტო ანუ უარი მკვდარ ხალხს“ მოგვითხრობს მკვდრებით აღმსდგარი ზომბის ისტორიას, რომელიც ფანტასტიკური ტრილერის ჟანრშია გადაწყვეტილი. ბევრი ჭკუჭყი, სისხლი, მუცლიდან ამოფატრულ ნაწლავებში გახლართული ლეშით გამოკვებილი სხეულები და სისხლში მოთხვრილი საწოლის სცენები – ამ კადრების შთაბეჭდილებების ქვეშ მყოფს, როდესაც მეგობარი აზრს გეკითხება, ძნელია რაიმე სხვა მოგაფიქრდეს ფილმის აღსაწერად გარდა ერთი სიტყვისა – ნეხვი. ყველაზე ცუდია, როდესაც ამ სიტყვის წარმოთქმასაც გასწრებენ. Bloody Digasting-ma ჰაიკუს

ფორმით ასეთი შეფასება მისცა ბრუს ლაბრუსის ნამუშევარს, რომელსაც ყველა განსაკუთრებული მოლოდინით ელოდა:

„პრეტენზიული ნაგავი, პენისები, ბევრი ფერი, ზუმრობა ვერ გავიგეთ“.

როდესაც ფილმის დასასრულს მაყურებელმა ტაში დაუკრა „ოტოს“, სცენაზე გამოსულმა რეჟისორმა სანდენის ფესრტივალის აუდი-

ტორიისგან მიღებული წყენა გაიხსენა და მეგობრებითა და თაყვანისმცემლებით საგლე დარბაზს ფილმის სწორად აღქმისთვის მადლობაც გადაუხადა.

Los Angeles and their trip across America.

The director constantly plays with images of street banners, graffiti on walls, book titles, and creative idols (like Godar and Jarman), as well as clips from other films (such as Andy Warhol's "Lonesome Cowboys").

These inscriptions sometimes take the form of provocative and protest-laden statements, such as the one in the first scene of the film, in which we see the words "Fuck the world" spray-painted onto a wall. But as the film goes on, acute statements are replaced by sentimental and optimistic ideas such as when John, an unsuccessful writer, is told that he is HIV-positive, the director recalls a quote from Jean Bodriare's America: "this is the first day of the rest of my life". The film also openly tackles political issues and includes criticism of the Bush family.

In contrast to so many directors of the post-modern epoch

who so often steal from their favourite films of other filmmakers, in the credits to "The Living End", Gregg Araki lists all the films that provided him with inspiration.

Canadian director Bruce Labruce also named the sources of his inspiration at the premiere of his film "Otto; or, Up with Dead People".

In keeping with his reputation as a provocative independent filmmaker, Labruce shoots films saturated with elements of gay pornography. "Otto" is a fantastical thriller which tells us the story of a zombie who has come back to life. There is a lot of filth, blood and guts and lots of bloody love scenes. When someone asks you to describe this film, it's hard to think of anything other than one word: shit. The Bloody Disgusting website (www.bloody-disgusting.com) offered this review of Labruce's work: "Pretentious garbage; penises, lots of colour, incomprehensible humour."

განსაკუთრებული მიღწევებისთვის ქვიერ კინოკულტურაში წელს პირველად ორი „სპეციალური ტედი“ დააწესეს. აქედან ერთი შემოქმედებითი ღვაწლისთვის ათეულობით წლების განმავლობაში ჰანს შტემპელმა და მარტინ რიპკენსმა მოიპოვეს. კინოკრიტიკოსები და რეჟისორები ჰანს შტემპელი და მარტინ რიპკენსი 50 წლის მანძილზე ერთად ცხოვრობდნენ და მოღვაწეობდნენ. საკუთარი თავი მათ საავტორო კინოს მიუძღვნეს და გვიცხოვრებისა და ისტორიის შესახებ ორი ფილმი შექმნეს. დღეს ამ წყვილის ბიოგრაფია განიხილება, როგორც კინემატოგრაფის მიმართ ერთგული სიყვარულის და ჰომოფობური კინოინდუსტრიის სტრუქტურასთან წინააღმდეგობის სიმბოლო.

მეორე „სპეციალური ტედი“ კი ტილდა სვინტონს, ჯეიმს მაქეის, ისააკ ჯულიენს, ქეთი ქოლინსს და სიმონ ფიშერ ტერნერს ერგოთ, როგორც ბრიტანელი კინორეჟისორის დერეკ ჯარმენის „ოჯახის“, მოკავშირეებსა და თანამებრძოლებს, რომლებმაც მის მემკვიდრეობას უპატივცემეს. პროგრამაში ნაჩვენებია იყო ისააკ ჯულიენის დოკუმენტური ფილმიც სახელწოდებით „დერეკი“, სცენარი დაწერა და გაახმოვანა ტილდა სვინტონმა.

ბოლო წლებში ტედიზე განსაკუთრებული ყურადღება აზიური კოტექსტის მქონე ფილმებს ექცევათ. ისლამურ საზოგადოებაში ჰომოსექსუალობის რეპრეზენტირებას ეხება საუკეთესო დოკუმენტური ფილმის ნომინაციაში დაჯილდოებული ნამუშევარი „ფეხბურთი საფარქვეშ“ (რეჟისორები დევიდ ასმანი და აიატ ნაჯაფი), აგრეთვე სხვა დოკუმენტური ფილმები – დონდუ კილიჩის „ისტანბულის სხვა მხარე“, ფარეკ შარმას „ჯიჰადი სიყვარულისთვის“, თანაზ ეშაგიანის „გაფელ სხვებს“.

მომდევნო ნომერში შემოგთავაზებთ ინტერვიუებს რეჟისორებთან და მასალას ტედის ყველაზე საყვარელი რეჟისორის დერეკ ჯარმენის შესახებ.

ნინო ძანძავა

When the viewers applauded “Otto” after its showing in Berlin, the director took the stage. He noted his displeasure with the Sundance Festival and thanked his friends and fans present in the audience for properly interpreting the film.

Two “special Teddys” were given out this year for outstanding contributions to queer film culture. One was awarded jointly to Hans Stempel and Martin Ripken for their decades of work in the business.

These two film critics/directors have lived and worked together for 50 years. They devoted to themselves to film and made two movies about gay life. This couple today is a symbol of both love and loyalty to the art of cinematography and the fight against homophobia in the film industry.

The other “special Teddy” went collectively to Tilda Swinton, James Mackay, Isaac Julien, Colin McCabe, Keith Collins and Simon Fisher Turner, as the loved ones, friends and “family” of British director Derek Jarman, who care for his legacy. Isaac Julien’s documentary film “Derek” was shown at Panorama; its writer and narrator was Tilda Swinton.

Over the past few years, Teddy has paid special attention to Asian films. The film “Football under Cover” (directors David Assman and Ayat Najafi), which was awarded the honour of best documentary film, concerns the representation of homosexuality in Islamic society, as do other documentaries such as Dondu Kilic’s “The Other Side of Istanbul”, Farez Sharma’s “Jihad for Love” and Tanaz Eshaghian’s “Be Like Others”.

The next issue of Me will feature interviews with directors and a piece about Teddy’s most beloved director, Derek Jarman.

By Nino Dzandzava

Photos: Brigitte Dummer

მადლობას ვუხდით
გერმანიის საელჩოს თბილისში (Visitors Program),
თბილისისა და ბერლინის
გოეთეს ინსტიტუტს

The trip was supported by
German Embassy in Georgia (Visitors Program) and
Goethe Institute in Tbilisi and Berlin

გერმანიის
კულტურის
ინსტიტუტი

GOETHE
INSTITUT

Botschaft
der Bundesrepublik Deutschland
Tiflis

ქვიჩ-ქვიჩი და ჰომოსექსუალობა

ფუკოს აზრით, სექსუალობაში მისი „ბუნებრივი“ და უშუალო გამოვლენა კი არა, არამედ, ერთგვარი კულტურული მოდელი იგულისხმება, რომლის შინაარსი არსებითად იცვლება დროისა და ადგილის მიხედვით. გეი-კულტურამ ღიად თავის შესახებ პირველად XX საუკუნის 80-იან წლებში გააკეთა განაცხადი. ამავე დროს იწყება სექსუალური უმცირესობის ბრძოლა თანასწორუფლებიანობის მოპოვებისათვის. დღეისათვის ქვიჩ-კულტურა და ჰომოსექსუალობა არსებითად იცვლის თავის სტატუსს.

Queer culture and homosexuality

Foucault once said that sexuality refers not to a “natural” and direct phenomenon, but rather a sort of cultural model whose essence changes according to time and place. Gay culture first emerged in the open in the 20th century. This is when sexual minorities began their battle for equality. To this day queer culture and homosexuality are gaining a fundamentally new status.

საქართველოში მეოცე საუკუნის პირველ ნახევარში, საზღვარგარეთიდან სასწავლებლად მყოფი ქართველების დაბრუნების შემდეგ, აქ-იქ ჩნდება გეი-საზოგადოების ჩამოყალიბების პირველი ნიშნები, მაგრამ იგი იმდენად დაზუსტული იყო ყველასთვის, რომ სულ მალე ქრება კიდევაც თვალთახედვის არედან. ევროპულ და ამერიკულ სამყაროში კი პირიქით მოხდა – ჰომოსექსუალობა თანდათან უფრო მისაღები ხდება და ზოგიერთ ქვეყნებში მისდამი კეთილგანწყობილი დამოკიდებულებაც კი შეიმჩნევა. ასეთ ქვეყნებში შეინიშნება ე.წ. ჰომოსექსუალური იდენტობის რღვევის პროცესი. დანიელ ჰარისონის წიგნში „ჰომოსექსუალური კულტურის აღმასვლა და დაცემა“, სწორედ ამ პროცესებზეა საუბარი. ავტორის აზრით, მას შემდეგ, რაც საზოგადოებამ აღიარა ჰომოსექსუალური ურთიერთობები, სახეზეა გლამურული, გახალისებულ-გალამაზებული გეი-საზოგადოება, რომელიც, თავისდაუნებურად, მოდური ინდუსტრიის უწყინარ პროდუქტად აღიქმება. მათი შემოსავალი საშუალოზე მეტია. ზმირ შემთხვევაში, მათ შეილება არ ჰყავთ და უფრო მეტი თავისუფალი დრო და ფინანსური საშუალებები გააჩნიათ. ძირითადად დაკავებულნი არიან ხელოვნების სხვადასხვა სფეროსა და შოუ-ბიზნესში. ცხოვრების წესის კომერციალიზაციის პროცესმა გეი-საზოგადოებაც ჩაითრია და დღეს ისინი დეკორატიულ მცენარეებს მოგვაგონებენ, რომელიც ყველა კორპორაციას სჭირდება, რათა თავი მოიწონოს მოდერნიზმითა და ტოლერანტობით. ამ ბრძოლის თანამედროვე ეტაპი კი პოსტ-გეი საზოგადოებაა.

The first signs of scattered gay communities appeared in Georgia in the early twentieth century. They were formed by students who had studied abroad and returned to their homeland. They were so underground, however, that they soon disappeared from sight. This is the opposite of what happened in Europe and America, where homosexuality gradually became acceptable and where – in some countries at least – a positive attitude towards gays developed. In such countries, so-called homosexual identity had started dissolution. Daniel Harrison's book “The Rise and Fall of Gay Culture” describes this process.

The author says that ever since society recognized homosexual relations as legitimate, the glamorous and glitzy gay community which, inadvertently, is perceived as a harmless byproduct of the fashion industry, has been very much in the open.

Gays make more money than average. They usually don't have children and therefore have more free time and expendable income. They are generally engaged in one of the arts, or in show business.

The process of the commercialization of lifestyles has affected the gay community; now gays are seen as the decorative

მას შემდეგ, რაც საზოგადოება ნაკლებ ჰომოფობიურ გახდა, გაჩნდა ახალი კითხვები: როდესაც საზოგადოება სრულად მიიღებს გეი-საზოგადოებასა და კულტურას, ზომ არ გაქრება განსაკუთრებლობის, ჩაკეტილობის აუცილებლობა და მასთან ერთად ჰომოსექსუალური იდენტობა?

ასე თუ ისე, გეი-კულტურის ასიმილაციის ტენდენცია სახეზეა. კონფლიქტურობის დონის დაწევამ განაპირობა ისიც, რომ გეი-კულტურამ დაკარგა დახურული საზოგადოების იმიჯი და დღითიდღე ინტეგრირდება საერთო ინფორმაციულ გარემოში. თუმცა, ინდივიდუალურ დონეზე საკუთარი განსაკუთრებულობის მიღების შინაგანი პროცესი ვერ ცვლის დაძაბულობისა და მნიშვნელობის ხარისხს.

ფილმებსა და სატელევიზიო შოუებში ჰომოსექსუალი პერსონაჟები აღარ არიან ცალმხრივად ნეგატიურად ან პოზიტიურად წარმოდგენილები. უფრო მეტიც, მუსირებს აზრი, რომ ასეთი გადაცემების რეიტინგი მატულობს იმის მიხედვით, არიან თუ არა სიუჟეტში ასეთი გმირები. ბევრი კინო თუ შოუბიზნესის ვარსკვლავი ღიად აღიარებს თავის გეი ორიენტაციას, ან იმას, რომ მათ გეი მეგობრები ჰყავთ. რასაკვირველია, ეს ყველა ქვეყანაში როდი ხდება. მაგრამ სადაც ეს საზოგადოებისთვის მისაღები გახდა, იქ თანდათან ჩნდება ახალგაზრდა გეების თაობა (ძირითადად 80-იანი წლების თაობა), რომელსაც უკვე აღარ ეშინია შეურაცხყოფის და ძალადობის და მათთვის “ქამინგ აუთი” ანუ სტატუსის შეცვლა ჩვეულებრივ მოვლენად იქცა. ისინი ყველანი ახალი, პოსტ-გეი თაობის წარმომადგენლები არიან.

გეი-საზოგადოება გამორჩევა ყოველდღიურობის ესთეტიზაციითა და ამაღლებულის, მშვენიერებისაკენ სწრაფვით. ამიტომ, ისინი ზშირად ირჩევენ სპეციალობად ლიტერატურას, მხატვრობას, დიზაინს, მოღვაწეობენ შოუ და კინობიზნესში. ბევრი მათგანი მნიშვნელოვან წარმატებას აღწევს შემოქმედებით ასპარეზზე. გეი-კულტურა დღესაც რჩება მაღალი სტილის ერთგვარ ფლავმანად.

თანამედროვე გეი-კულტურა თანდათან იხრება ე. წ. კემპ-ისკენ. კემპი – სუბკულტურული მოვლენა – ესთეტიზმის ერთ-ერთი ვარიანტია, რომელიც სინამდვილის გაზვიადებისკენ, ხელოვნურობისაკენ ისწრაფვის. ლიტერატურული ტერმინი camp 1964 წელს სიუზან სონტაგმა გამოიყენა ნიუ-იორკის ჰომოსექსუალური არტ-საზოგადოების მიმართ. „კემპი, ანუ ღენდიზმი მასობრივი კულტურის საუკუნეში, არ ანსხვავებს უნიკალურ და კონვეირულ ნივთებს. კემპი ახერხებს გადალახოს ზიზღი ასლებისადმი“.

ამავდროულად, კემპი ეს არის მხატვრულ ხელოვნებაში „კინის“ ელემენტების შეგნებული გამოყენება, რითაც იგი უპირისპირდება საზოგადოდ მიღებულ ესთეტიურ ნორმებსა და წარმოდგენებს ნამდვილი და დაბალი დონის ხელოვნების თაობაზე. კემპი უარყოფს ყოველგვარ ესთეტიურ და მორალურ კრიტერიუმებს, რომელსაც საზოგადოება კარნახობს: როგორ ჩავიცვათ, რას ვიყუროთ, როგორ პოზიციაში დავიძინოთ, რა არის ქალურობა და რა არის

flowers which all corporations need in order to seem modern and tolerant. The current stage of this battle is a “post gay” society.

Since society became less homophobic, new questions have arisen: when will society be fully accepting of gay community and culture? Will the need for special status and isolation disappear and with it, homosexual identity? Either way, it is clear that there is a tendency for gay culture to be assimilated.

Gay culture has lost the image of a closed community and with each passing day becomes further integrated into the overall information environment. However, on an individual level, the internal process of accepting one’s special-ness cannot reduce the tension or significance of the issue.

Gay characters in films and TV shows are no longer one-dimensional, no longer simply positive or negative. Furthermore, some think a show’s rating increases if there are gay characters. Many film or other show business stars openly proclaim their homosexuality, or are very publicly pro-gay and have gay friends.

Of course, this does not happen in all countries. But in coun-

tries where homosexuality is accepted, a generation of young gays (mainly the generation born in the 1980s) has gradually emerged that no longer fears humiliation and violence and that sees “coming out” as no big deal. They are representatives of the “post-gay” generation.

The gay community stands out for its esthetization of everyday life and aspiration towards exalted beauty. That is why they often work in literature, the arts, design, show business or the film industry. Many of them have achieved great success in the creative realm. Gay culture to this day remains a flagship of sorts of elevated style.

Modern gay culture is gradually leaning towards the so-called “camp”. This subcultural phenomenon is a type of aesthetic based on the exaggeration and artificialization of reality.

The literary term “camp” was first used by Susan Sontag in 1964 to refer to New York’s gay artistic community. “Camp, or dandyism, in the age of mass culture, does not distinguish between unique and conventional items. It manages to overcome distaste for copying.”

მამაკაცურობა. „კემპი, ეს არის ესთეტიური სწრაფვა მამაკაცში ქალური საწყისის და ქალში მამაკაცური საწყისის მიმართ“ - განმარტავს სიუზან სონტაგი.

კემპი ეს იუმორია, რომელშიც შერწყმულია შეუთავსებლობა, თეატრალურობა, გაზვიადება, რომლის მეშვეობითაც ჰომოსექსუალი ცდილობს დაუპირისპირდეს მისდამი მტრულად განწყობილ სამყაროს.

ერთი, რაზეც კემპის წარმომადგენლები შეთანხმდნენ, ისაა, რომ მისი განსაზღვრა ძალზე რთულია. ქ. იშერვუდი თვლის რომ კემპს ინტუიციით უნდა შეიგრძნობდე. თეატრალური კემპის წარმომადგენელმა, სცენარისტმა და მსახიობმა ჩარლი ლადლიმ განაცხადა, რომ კემპის განსაზღვრა პრაქტიკულად შეუძლებელია; სონტაგის თქმით: „კემპზე კამათიც კი ღალატის ტოლფასია“.

ერთნი, თვლიან, რომ ტერმინი „კემპი“ სათავეს მეთექვსმეტე საუკუნიდან იღებს და თეატრალურ ტერმინს უკავშირდება, რომელიც მამაკაცების ქალის ტანსაცმელში გადაცმას გულისხმობდა. სხვების აზრით კი ტერმინი ფრანგული წარმოშობისაა – camper – წარმოდგენა. ყველა შემთხვევაში ჩანს, რომ ტერმინი ძველია და თეატრალურ წარმოდგენასთანაა დაკავშირებული.

რაც შეეხება თანამედროვე ინგლისურ ენას, აქ camp ერთი მხრივ აღნიშნავს პრეტენზიულობას, ვულგარულობას (არა როგორც ცუდ გემოვნებას, არამედ როგორც მეთოდს,

შეგნებულ მიზანს), მეორე მხრივ თეატრალობას, მანერულობას, ქალურობას (მამაკაცის შემთხვევაში), ხოლო ზმნა camp ესაა ქალურობის უტრირებულად დემონსტრირება, ჭარბი ემოციებისა და ჟესტების გამოყენებით.

რაც შეეხება ხელოვნებას, კემპი ესაა წარმოდგენის სტილი (performance - ჩვენება) ან აღქმის მეთოდი (mode of perception). მაგალითისთვის: სრულიად შესაძლებელია, რომ ინდივიდის მიერ საგანი განხილულ არ იქნას როგორც კემპი, როდესაც იგი ამთავითვე კემპს წარმოადგენს. ასეთებია თუნდაც ბალეტები: „გედების ტბა“ და „ჟიზელი“, თუმცა, მისი ქორეოგრაფია სრულიად არ ისახავს ამ მიზანს. ეს ნამუშევრები მხოლოდ ინდივიდუალური მაყურებლის მიერ შეიძლება შეფასდეს როგორც კემპი. თუმცა, რასაკვირველია არსებობენ შემოქმედნი, რომლებიც თავის ნაწარმოებებს ქმნიან იმისათვის, რომ სწორედ კემპი შექმნან. მაგალითად, ინგლისელი როლანდ ფირბეკი ან, თუნდაც, ამერიკელი დრამატურგი ტომ კაშნერი.

ასევე, არც ყველა საგნის ტრანსფორმაცია იქცევა კემპად და ვერც ყველა მაყურებელი აღიქვამს მას ასეთად წარმოდგენაში. კემპის ეფექტი მიიღწევა მაშინ, როდესაც წარმოდგენასა და მის აღქმას, საგანსა და აუდიტორიას შორის სრული შესაბამისობაა.

ამ შესაბამისობის გარკვევისათვის საჭიროა ისტორიულად გავიაზროთ, რატომ გახდა კემპი აუცილებელი და შესაძლებელი.

In the arts, camp also deliberately employs elements of “kitsch” and in so doing confronts publicly accepted aesthetic norms and concepts of high and low art. Camp rejects all aesthetic and moral criteria dictated by society: how we dress, what we watch, what position we should sleep in, and what femininity and masculinity are. “Camp is an aesthetic aspiration to find the feminine in a man and the masculine in a woman,” Sontag writes.

Camp is a kind of humour which unites the incongruity, theatricality and exaggeration and through which the homosexual tries to confront the world, which is hostile towards him. One issue on which proponents of camp have agreed is that camp is very difficult to define. Christopher Isherwood says camp must be felt by one’s intuition. A representative of “theatrical camp”, screenwriter and actor Charlie Ladley, once said that it is practically impossible to define camp. As Sontag puts it, “Fighting about the meaning of camp is tantamount to treason.”

Some believe that the term “camp” originated in the 16th century as a word used in the theatre business to denote men dressing up as women. Others maintain the term origi-

nates from the French camper. In any case, the term is old and related to the theatre.

As for the modern English language, camp has now come to mean on one hand “pretentiousness” and “vulgarity” (not in the sense of bad taste, but rather as a method, a deliberate goal) and on the other hand theatricality and (in the case of men) femininity, while the verb “camp” means an exaggerated demonstration of femininity, excessive emotion and wild gesticulation.

When it comes to art, camp is a style of performance or method of perception. For example: it is entirely possible for an individual to discuss an item as not camp while in fact it is camp. Such is the case with the ballets Swan Lake and Giselle, though their choreography in no way serves this goal. These works can be assessed as camp only by individual spectators. However, there do of course exist artists who create works in order to create camp, such as Englishman Roland Firbeck, or even the American playwright Sam Kashner.

Likewise, not all items can be transformed into camp and not all viewers can imagine them as such. The effect of camp is achieved when there is total correspondence between performance and interpretation, item and audience.

როგორც ჩანს, კემპი სათავეს იღებს გეისუბლულტურის ჩამოყალიბებიდან და მიზნად ისახავს მისდამი მტრულად განწყობილ, დომინირებულ კულტურასთან დაპირისპირებას. ეს შევიწროება ბევრმა სუბკულტურამ განიცადა და ყველას ადეკვატური რეაქცია მოჰყვა (მაგ. ებრაული ე.წ. “gallow humor” ან ქუჩური (ყარგონი, სლენგი) ენის ჩამოყალიბება).

სუბკულტურული მოდელი ორი მიმართულებით ვითარდება. იგი ხელს უწყობს შიდა სუბკულტურულ ერთიანობას, როცა რომელიმე “საიდუმლო ენა” ერთანეთთან აკავშირებს მათ, ვინც ეს საიდუმლო იცის და მეორე მხრივ, გაუგებარს ხდის ამ ენას “სხვებისთვის”, არა ამ სუბკულტურის წარმოდგენელთათვის. კემპი იცავს ჰომოსექსუალურ საზოგადოებას იმ სიტუაციებისგან, როცა ისინი საფრთხის წინაშე იმყოფებიან, ხდებიან თავდასხმის, შეურაცხყოფისა და დაცინვის ობიექტი.

ესთერ ნიუტონის - კულტურის ამერიკელი ანთროპოლოგისა და გეი-ლესბიური საზოგადოების ერთ-ერთი პირველი ეთნოგრაფის კლასიფიკაციით, კემპი სამი ძირითადი ელემენტით ხასიათდება: შეუსაბამობა, თეატრალურობა და იუმორი.

ნიუტონის განმარტებით, კემპი „დამოკიდებულია შეუთავსებლობის შერწყმის აღქმაზე ან მის შექმნაზე“. მაგალითად, ქალად გადაცმული მამაკაცისათვის შეუთავსებლობა იწყება ასევე ქალის კაბაში გამოწყობილ მამაკაცთან ურთიერთობაში. თუმცა, კემპს ასევე უნარი შესწევს მოიცვას ურთიერთგანსხვავებული, საწინააღმდეგო პოლარობებიც. მაგ. “ფემინური” ყმაწვილი მაჩოს ტანსაცმელში, დაბალი კლა-

სის ადამიანი მოქცეული მაღალი საზოგადოების წეს-ჩვეულებათა გავლენის ქვეშ, ძველი ახლებურ ფორმაში და პირიქით, ახალი ძველში და ა.შ. შეუთავსებულობა კემპში ინვერსიის ფორმას ღებულობს და ყველაფერს თავდაყირა აყენებს. სერიოზული იუმორში აღიქმება და პირიქით, იუმორი სერიოზულ სახეს ღებულობს.

კემპის ერთ-ერთი ცენტრალური ინვერსიად ითვლება ესთეტიკურის სულიერზე მაღლა დაყენება. ტყუილად კი არ წერს ოსკარ უალდი: „მოწყენილობა სერიოზულობის ზრდასრულობაა. ყველა უმნიშვნელოვანეს საკითხში არსებითია სტილი და არა გულწრფელობა“.

კემპისთვის აუცილებელია თამაში, თეატრალურობა, წარმოდგენა, მიუხედავად იმისა, ესმის ეს შემსრულებელს თუ არა. კემპი შეგნებულად მიისწრაფის ხელოვნურობისკენ და ბევრი წარმოდგენა, რომელიც პრინციპში „სერიოზულად“ უნდა იქნას აღქმული, ასეთად არ გამოიყურება, რადგან იგი არაბუნებრივი და ხელოვნურია. რადგან „ცუდი“ წარმოდგენა კემპის აღქმის მიზანია, ამიტომ კემპის მსახიობები ცდილობენ „ცუდი“ წარმოდგენა ხელოვნებად აქციონ.

მაგ.: ქალად ჩაცმული მამაკაცი ნამდვილი ქალის როლის შემსრულებლის საპირისპიროდ, ძნელია სერიოზულად აღიქვა ქალად. დასაწყისიდანვე, ქალად გადაცმული ცდილობს გვიჩვენოს ამ წარმოდგენის შეგნებული ხელოვნურობა. ეს კემპური წარმოდგენა, რომელიც არ ჰგავს ჩვეუ-

ME

In order to understand this correspondence, we must comprehend the historical reasons as to how camp became possible and why it became necessary.

It seems that camp got its start along with the establishment of gay subculture as a means to confront the dominant culture, which took a hostile view of homosexuality. Many subcultures have undergone such persecution and come up with a similar defence of sorts (e.g. Jews' so-called “gallows humour” or “street jargon”).

The subcultural model develops in two directions. The internal unity of a subculture is strengthened when its members can communicate with each other in a “secret language” which cannot be understood by “others” Camp protects gays from situations where they are under threat or become the target of attack, humiliation or mockery.

According to the classification system of Esther Newton, an American cultural anthropologist known for her pioneering work on the ethnography of gays and lesbians, camp consists of three main elements: incongruity, theatricality and humour. Newton wrote that camp “depends upon creating or perceiving incongruous juxtapositions”. For example, for a man

dressed as a woman, the incongruity begins with relations with relations with yet another man in a woman's dress. But camp can also unite differing, opposite poles. For example, an “effeminate” young man dressed in “macho” clothing, a low-class person under the influence of the rules of high society, the old recast as new, the new as old, etc. Incongruity in camp takes on the form of inversion and turns everything on its head. The serious is interpreted as humour and vice-versa, humour takes on a serious meaning.

One of the central inversions of camp is the prioritization of the aesthetic over the spiritual. It is no coincidence that Oscar Wilde wrote: “Dullness is the coming of age of seriousness” and “In matters of grave importance, style, not sincerity is the vital thing.”

Camp requires play, theatricality and performance, irrespective of whether or not the performer understands what he is doing. Camp deliberately aspires towards the artificial; many performances which in principle should be taken “seriously” do not look as such, because they unnatural and artificial. Since a “bad” performance is the goal of interpreting camp, camp actors try to make “performing badly” an art.

For example: a man dressed as a woman playing the role of a

ME

ლებრივ თეატრალურ მოვლენას, მოითხოვს არა ხანმოკლე უნდობლობის გამოწვევას, არამედ ამ ხელოვნურობის სიღრმეებში ჩაწვდომას. კემპი იმდენად სტილიზებულია და უტრირებულია, რომ მისი ხელოვნურობა შემოუსაზღვრელია. ხშირია შემთხვევა, როცა სტილიზაცია და ხელოვნურობა საფუძველს გვაძლევს კემპად ვაღიაროთ ის წარმოდგენაც, რომელიც სულაც არ იყო ჩაფიქრებული კემპად.

კემპი სასაცილოა, მაგრამ არა მხოლოდ გამართობი. მის უკან, ძალიან ხშირად, მკაცრი სინამდვილე იმალება. კემპის იუმორის მიზანი ხშირად იმის დადგენაა, რომ გაირკვეს, რამდენად სამხიარულოა ის, რაც სცილს იწვევს.

გიორგი ყაჯრიშვილი

Giorgi Qajrishvili

1. "ქეიერ" (queer) - ამ ტერმინით აღინიშნავენ როგორც პოში, ბი, ინტერსექსუალ ადამიანებს, ასევე იმ ჰეტეროსექსუალებსაც, რომლებიც არ აღიარებენ ჰეტერო-პატრიარქალურ ნორმებს. ეს სიტყვა ასევე გულისხმობს როგორც ინდივიდუალურ, ასევე ჯგუფურ აქტიუობას და შეუგუებლობას "აღიარებულ" სოციალურ როლებთან; იძლევა თვითგანსაზღვრისა და თვითიდეტიფიკაციის შესაძლებლობას ნეგატიური კონოტაციების გარეშე.

2. Daniel Harris, "The Rise and Fall of Gay Culture. Publisher: Hyperion., 1997

3. პოსტ-გეი — ცნება, რომელიც გამოიყენება ისეთი პოზსექსუალთა მიმართ, რომლებიც თავის პოზსექსუალობას ბუნებრივად თვლიან და იშვიათად ან არასდროს გრძნობენ თავს დისკრიმინირებულად. ისინი სექსუალურ ორიენტაციას საკუთარი იდენტურობის გამსაზღვრელ მახასიათებლად არ თვლიან. მათთვის ბრძოლის ეტაპი უკვე დასრულებულია და წინსვლა შესაძლებელია.

4. პოლ რასელი თვლის, რომ, ის რასაც ახლა ამირფულ გეი-კულტურას უწოდებენ, საუკუნეების გამოცდილებას ეფუძნება: საფი, მექსიკანელი, ლეონარდო და ვინჩი, ადარინი, ოსკარ უაილდი, უოლტ უიტმენი, ვერტრუდა სტაინი, ვირჯინია ვულფი, ეშლი დიკინსონი, ანდრე ჟიდი, მარსელ პრუსტი, ფან ფენე, ტენესი უილიამსი, არტურ რემპი, პოლ ვერლენი, როდოლფ ნურევი, თუთი მისიმა, ენდი უორჰოლი, ფრედი მერკური... ხელოვნების ამ მოღვაწეთა და საზოგადოებისათვის ცნობილი პიროვნებათა პიში თუ ბისექსუალობა და ცხოვრების წესი ბევრისთვის ჯერ არაა ცნობილი. (Paul Russell - The Gay 100: A Ranking of the Most Influential Gay Men and Lesbians, Past and Present. Kensington Pub Corp, 2002)

5. ქამინგ აუთი (coming out) — "იატაკეეშთიდან გამოსვლა" ინგლისურენოვან ქვეყნებში სწორედ ასე აღინიშნავენ პერიოდს პოზსექსუალის ცხოვრებაში, როდესაც ის ამჩნევს, რომ თავისი სექსუალური ორიენტაციით განსხვავდება ჰეტეროსექსუალი ადამიანებისაგან და სწავლობს საკუთარი თავის ისეთად მდებარე, როგორიც არის, სანამ ბოლოს და ბოლოს საქვეყნოდ არ აღიარებს თავის მდგრადობას.

6. Christopher Isherwood. The World in the Evening.

7. სიუზან სონტაგის "შენიშვნები კამპზე" (Notes On "Camp") რამდენიმე წლის წინ ითარგმნა ქართულ ენაზე მის სხვა ესეებთან ერთად (სიუზან სონტაგი. "რადიკალური ნების სტილები". გამომც.: "ლომისი", თბილისი, 1999.)

8. კიჩი - ფსევდოლესიტიური მოვლენა, რომელიც არ იმსახურებს მაღალ მხატვრულ შეფასებას.

9. მაგ. ბრიუს როჯერსი. Rodgers, Bruce. Gay Talk: A Dictionary of Gay Slang. New York: Paragon Books, 1972

10. გეისაზოგადოების "ფარული" კომუნიკაციის შესანიშნავი მაგალითებია ოსკარ უაილდის „მწერე მხატვი“ (1894), ან სხვადასხვა გამოქვეყნებული კემპის მაგ. პერი კეიმისი და ჯონ ადინგტონ საიმონდის მიმოწერა.

11. Newton, Esther. Mother Camp: The Female Impersonator in America. Chicago: University of Chicago Press, 1979.

12. მაგ. ჯონ უიტერის ფილმი „კარდისფერი ფლაშინგი“ (1973) მთავარი პერსონაჟი დივინი შერაგხეფილია, როდესაც სხვები გამოიწვევად „მსოფლიოში ყველაზე საზიზღარ ქალად“ მოიხსენიებენ. ამ სამყაროში, სადაც ყველაფერი თავდაყირაა დაყენებული „საზიზღარი“ სადებიტროდ საპატიოდაც კი ჟღერს. ფილმის ფინალში დივინი ძალღის ექსტრემენტებს შეეცდვა, რათა დაუმტკიცოს ყველას, რომ კიბუნები აღარ გაუწნდით: ის ხომ მართლაც საზიზღარია დღლიფალია.

real woman is hard to take seriously as a woman. From the very beginning the cross dresser tries to show us the deliberate artificiality of the performance. This camp performance, which does not resemble an usual theatrical event, does not give rise to momentary mistrust; rather it demands that we plumb the depths of this artificiality. Camp is so stylized and exaggerated that its artificiality is boundless. It often happens that the stylization and artificiality of a work lead us to recognize it as camp, despite the fact that it was not intended to be.

Camp is funny, but it not only entertains. Very often, there is a very severe reality hiding behind it. The objective of camp humour is often to determine just how funny that which makes us laugh really is.

1. The term "queer" has come to mean homo- and bisexual people, transgender people, as well as heterosexuals who do not recognize hetero-patriarchal norms. This word is also used to denote individual and group activities aimed at resisting "recognized" social roles; it is a means to define and identify oneself without negative connotations.

2. Daniel Harris, "The Rise and Fall of Gay Culture. Publisher: Hyperion., 1997

3. "Post-gay" is a concept used to describe homosexuals who consider their homosexuality to be natural and rarely or never feel discriminated against. They do not consider sexual orientation to be a means of self-identity. For them, the battle is already over and it is time to move on.

4. Paul Russell believes that what is now called amorphous gay culture is based on centuries of experience: Sappho, Michelangelo, Leonardo Da Vinci, Lord Byron, Oscar Wilde, Walt Whitman, Gertrude Stein, Virginia Wolf, Emily Dickinson, Andre Gide, Marcel Proust, Jean Genet, Tennessee Williams, Artur Rimbaud, Paul Verlaine, Rudolf Nuriev, Yukio Mishima, Andy Warhol, Freddy Mercury... many people do not know that these prominent figures in the world of art led gay or bisexual lifestyles. (Paul Russell - The Gay 100: A Ranking of the Most Influential Gay Men and Lesbians, Past and Present. Kensington Pub Corp, 2002)

5. "Coming out", or "coming out of the closet" in English-speaking countries is used to mean the time of a homosexual person's life when they notice that their sexual orientation is different from that of heterosexual people and learns to accept themselves as they are and, ultimately, publicly state their orientation.

6. Christopher Isherwood. The World in the Evening

7. Susan Sontag's "Notes on 'Camp'" was translated into Georgian several years ago, also with several other essays she wrote. (Susan Sontag, "radikaluri nebis stilebi", Lomisi publishing house, Tbilisi, 1999)

8. "Kitsch" is a pseudoaesthetic phenomenon that does not deserve a high artistic assessment 9Such as Bruce Rogers, in his "Gay Talk: A Dictionary of Gay Slang" (New York, Paragon Books, 1972)

9. Such as Bruce Rogers, in his "Gay Talk: A Dictionary of Gay Slang" (New York, Paragon Books, 1972)

10. An outstanding example of "secret communication" among gays is the 1894 work "Green 1Carnation", about the life of Oscar Wilde, and the correspondence between Henry James and John Addington Symonds

11. Newton, Esther. Mother Camp: The Female Impersonator in America. Chicago: University of Chicago Press, 1979.

12. For example, in John Waters' 1973 film Pink Flamingo, the main character, the drag queen Divine, feels insulted when others provocatively refer to her as "the most disgusting woman on earth". In this world, where everything is turned on its head, "disgusting", fortunately, even sounds like a compliment. In the film's finale, Divine eats dog excrement in order to ensure that there is no question as to her status as the queen of disgusting.

ჟან გენე

“ოჯახისაგან უარყოფილი, ნორმალურად ვთვლიდი ჩემი ობლობის სიმძიმე მამაკაცების სიყვარულით გამერთულებინა, ეს სიყვარული – ქურდობით, ქურდობა – დანაშაულით ან დანაშაულში თანამონაწილეობით. ამგვარად უარყოფილი სამყაროს, რომელმაც უარყო მე.” მაწანწლობა, მათხოვრობა, პროსტიტუცია, ქურდობა, საზღვრის უკანონო გადაკვეთა ზშირად ციხით მთავრდებოდა. ციხეში შეიქმნა მისი პირველი რომანი *Notre Dame des Fleurs*-იც. ჟენე პირველი ფრანგი მწერალი იყო, რომელიც ღიად წერდა საკუთარ ჰომოსექსუალურ გამოცდილებაზე. წერდა ყოველგვარი რომანტიზმებისა და შელამაზების გარეშე. ამგვარი შიშველი ნატურალიზმი შოკისმომგვრელი იყო მკითხველისათვის. მისი ნაწარმოების გამოცემა ღიად ხნის განმავლობაში აკრძალული იყო ამერიკასა და ევროპის ბევრ ქვეყანაში. დასავლელი ინტელექტუალებისა და ლიბერალების გაღიზიანებას იწვევდა ჟენეს დამოკიდებულება ნაციზტებისა და ნაციზმის მიმართაც. მორალური ქვეტექსტებით გაჯერებული პუბლიკაციებისა და ფილმებისაგან განსხვავებით, ჟენე აღფრთოვანებით წერს ფაშიზმის სექსუალობაზე. “ამორალური” მწერლის რეპუტაციას კიდევ უფრო “ამძიმებდა” ჟენეს აქტიური პოლიტიკური მოღვაწეობა და ულტრა-მემარცხენე დაჯგუფებების ღია მხარდაჭერა. ლიტერატურას პოლიტიკური შინაარსის სტატიები, პამფლეტები, პეტიციები და პროტესტის წერილები ჩაენაცვლა. ჟენეს ბოლო რომანში, რომელიც მისი სიკვდილის შემდეგ გამოქვეყნდა, დაწვრილებითაა აღწერილი მისი მონაწილეობა “შავი ავაზისა” და პალესტინის განმათავისუფლებელი ორგანიზაციების საქმიანობაში. 70-იან წლებში ჟენემ უარი თქვა მონაწილეობა მიეღო გეების სამოქალაქო უფლებებისათვის ბრძოლაში, რადგან თვლიდა, რომ “ორიენტაცია პირადი საქმეა და არა პოლიტიკური”. ამით ჟენემ სამოქალაქო უფლებებისათვის მებრძოლ ორგანიზაციებშიც საგრძნობლად შეარყია თავისი ავტორიტეტი. “მისი პოლიტიკა ყოველთვის სუბიექტურია იყო”, - წერს უორენ იოჰანსონი, “ის რევოლუციონერი კი არა, მეამბოხე იყო.”

ქვემოთ მოყვანილი ნაწყვეტი ჟენეს ქართულ ენაზე თარგმნის პირველი მცდელობაა. გამომცემლობა “დიოგენეს” გამოსაცემად ამზადებს ჟენეს ერთ-ერთ ყველაზე პროვოკაციულ რომანს *“Notre Dame des Fleurs”*. ცოტა ხანში ჩვენ მკითხველს საშუალება მიეცემა ქართულ ენაზე გაეცნოს კლასიკოსად აღიარებულ მწერალს, რომლის ცხოვრება და შემოქმედებაც დღემდე არაერთგვაროვან რეაქციას იწვევს ბევრ ქვეყანაში.

Having been forsaken by my family, I thought it was normal to complicate my orphanhood with the love of men, this love with stealing and this stealing with committing worse crimes or taking part in them. By doing this I was rejecting the world which rejected me.” Being a vagabond, a beggar, a prostitute and a thief and illegally crossing borders often got him in jail. I was there where he wrote his first novel, “Notre Dame des Fleurs”. Genet was the first French writer who

wrote openly about his homosexual experiences. He wrote without any romanticism or sugar-coating. Readers often found his naked naturalism shocking.

For a long time the publication of his works was illegal in the USA and many European countries.

Genet's attitude

towards Nazis and Nazism angered Western intellectuals and liberals. In contrast to the moral subtexts permeating his publications and films, Genet wrote excitedly about the sexuality of fascism. His reputation as an “immoral” writer was compounded by his active involvement in politics and support for extreme left wing groups.

He began writing political articles, pamphlets, petitions and letters of protest instead of literature.

In his last novel, which was published posthumously, Genet describes in detail his participation in the activities of the Black Panther movement and the Palestine Liberation Organization. In the 1970s Genet refused to take part in the struggle for gay civil rights because he believed “orientation is a personal, not a political matter.” This statement significantly undermined his authority among civil rights organizations. “His politics have always been subjectivist,” Warren Johansson wrote. “He was a rebel, not a revolutionary.”

The excerpt below represents the first attempt to translate Genet into Georgian. The Diogene publishing house plans to publish one of Genet's most provocative novels, “Notre Dame des Fleurs”. Soon our readers will be able to get acquainted with the works of the writer acknowledged as a classicist whose life and work elicit a range of reactions in various countries.

Notre-Dame-des-Fleurs

ვერავინ იტყვის, აქედან გავალ თუ არა. ვერც იმას მეტყვის ვინმე, თუ გავალ — როდის.

სწორედ ჩემი უცნობი საყვარლების დახმარებით დავწერ ამ ისტორიას. აი, ისინიც, კედელზე ჩამწკრივებული ჩემი გმირები, ერთად ვართ ამ გისოსებს მიღმა ჩამწკრივდულები. იმისდა მიხედვით, როგორ წაიკითხავთ ამ წიგნს, მისი პერსონაჟები, დივინიცა და კულაფრუაც კედლიდან წიგნის გვერდებზე გადაინაცვლებენ და ჩემს ნაამბობს გაანოყიერებენ, როგორც მკვდარი ფოთლები. ან საჭიროა კი მათი სიკვდილის ამბავს მოგიყვით? ალბათ, ამას ყველა ისევე ჩვეულებრივად მიიღებს, როგორც იმის სიკვდილს, ვინც გაიგო თუ არა სასამართლოზე თავისი განაჩენი, რეინული აქცენტით თქვა: „ეს უკვე გავიარე“ (ვეილმანი). შეიძლება ისეც მოხდეს, ეს ისტორია ყველაფრით გამონაგონს არ ჰგავდეს, და მასში, ჩემი განზრახვის მიუხედავად, სისხლის ყვილიც შემოგეხმათ. ეს მაშინ, როცა ღამით მტანჯველი ფიქრებისაგან გასათავისუფლებლად, რომლებიც სამყაროს შექმნის დღიდან მაწვალებს, კარზე თავს მივუბრაზუნებ. ამიტომ, გთხოვთ მომიტყევით. ეს წიგნი მხოლოდ ჩემი შინაგანი ცხოვრების ნაწილი იქნება. რბილწებებიანი ზედამხედველი საგნის კარის სარკმლიდან ხანდახან საღამოს გადმომივდებს ზოლმე, ლაპარაკს მიწებს და ისე, რომ თვითონაც არ სურს, დავწვილებით მიყვება ჩემ მეზობლებზე: ყალთაბანდებზე, ცეცხლის წამკიდებლებზე, ყალბი ფულის მჭრელებზე, მკვლელებზე, მცირეწლოვან დამნაშავეებზე, რომლებიც იატაკზე გორავენ და ყვირიან: „დღეიკო, მიშველი!“ მერე სარკმელს მომიჯახუნებს, სარკმელი ღრჭიალებს და მე იმ სასიამოვნო ბატონების პირისპირ ვრჩები, რომლებიც ჩემთან შემოიჭურწულან და რომლებსაც თბილი საწოლი და მშვიდი დილა ბნელასა ჰგვრით, ცდილობენ, როგორმე მიაგნონ ძაფის ბოლოს, სასტიკი და მოქნილი ხრიკების ხლართი გახსნან, რომლის დახმარებითაც, ყველაფერ სხვას რომ თავი დავანებოთ, რამდენიმე ვარდისფერლოყება გოგო იქცა გადათეთრებულ მიცვალებულად. მინდა, მათი თავები და ფეხები ჩემს კედელზე გაკრულ მეგობრებს შევუერთო და ისინიც დაიკავენ თავის ადგილს ბავშვის ისტორიაში. ზოლო ისტორიას ჩემს გემოზე გადავაკეთებ, რომ ჩემი საკანი მომაჯადოებელი ხილვით შევამკო (მინდოდა მეთქვა, მისი წყალობით გახდება-მეთქი მომაჯადოებელი). დივინზე ცოტა რამ ვიცი, მაგრამ მაინც დავწერ მის ამბავს; ნოტრ-დამ-დე-ფლერის ამბავსაც დავწერ, და ეჭვიც არ შეგება-აროთ, ჩემ საკუთარსაც. ნოტრ-დამ-დე-ფლერის ნიშნები: სიმაღლე — 1,71 სმ, წონა — 71 კგ, სახე — ოვალური, თმა — ქერა, თვალები — ცისფერი, კანი — გადატკეცილი, კბილები — მშვენიერი, ცხვირი — სწორი.

გუშინ დივინი საკუთარი მკერდიდან ამოხეთქილი სისხლის გუბეში ჩაკვდა; ბოლოჯერ შეცდა: სული ისე აღმოხდა, რომ

სისხლი ის ხილული შავი სიცარიელე ეგონა, რომელზეც ტრაგიკული დაჟინებით მიანიშნებდა დამსხვრეული ვიოლინო, გამოძიებელთან რომ ნახა ნივთმტკიცებების გროვაში; ალბათ, ასე მიუთითებდა იესოც თავის ოქროსფერ იარაზე, რომლის შიგნითაც მისი ანთებული წმიდა გული ძვრდა. ეს მისი სიკვდილის ღვთაებრივი მხარე გახლდათ. მეორე, ჩვენი მხარე, სისხლის ნიაღვარში წარმოჩნდა, ღამის პერანგი და ზეწრები რომ დაუსვარა (შეუბრალებელი მზე მისი საწოლის სისხლიან ზეწრებზე დაესვენა), და მისი სიკვდილი მკვლელობას გაუთანაბრა.

დივინი წმინდანად მოკვდა; მოკლეს — ჭლექმა მოკლა. იანვარია. და ჩვენ ციხეში დღის სეირნობისას მალულად, თავშეკავებულად ერთმანეთს ბედნიერ ახალ წელს ვუსურვებთ, ალბათ, ასე იქცევან სამუშაოზე მისული შინამოსამსახურეებიც. უფროსმა ზედამხედველმა საახალწლო საჩუქრად თითოეულს მსხვილი მარილის პატარა, ოცგრამიანი პაკეტები დაგვირიგა. დღის სამი საათია. გუშინდელს აქეთია, გისოსებს მიღმა გადაუღებლად წვიმს და ქარი ქრის. როგორც ოკეანის ფსკერზე, ისე ვეშვები პირქუში კვარტალის სიღრმეში, რომელიც ჩვეულებრივი თვალისთვის მძიმე და მზერაშეუღწეველი სახლებითაა გადაჭედვით, მაგრამ მოგონებათა შინაგანი ხედვისათვის მაინც საკმაოდ მსუბუქია. თვითონ მოგონებები ზომ ფოროვანი ნივთიერებებისგან შედგება. და დივინი სწორედ ერთ-ერთი ამ სახლის სხვენში ცხოვრობდა დიდხანს. უზარმაზარი ფანჯრიდან მონმარტრის პატარა სასაფლაო იტაცებს თვალს (და აჯადოებს კიდევ). აკლდამამდე მისასვლელი პირამიდის დერეფნებით სხვენში ამავალი მიხვეულ-მოხვეული კიბე დღეს მნიშვნელოვან როლს ასრულებს და წინა ოთახამდე მიდის, რომელიც ახლა დივინის დროებით განსასვენებლადაა ქცეული. მიწისქვეშა გასასვლელი მალა მიემართება და თავისი სუფთა ხაზებით ველიისპედიტის მარმარილოს მკლავს მოგვაგონებს, სიბნელეში ოდნავ რომ მოჩანს თეთრად. ქუჩიდან კიბეს სიკვდილთან მიჰყავხარ; ბოლო განსასვენებლამდე სამრეკლომდე აღწევს, სადაც ყვავილების ხრწნის, ცვილის სანთლებისა და საკმევლის სუნი დგას. კიბე წყვილადში ადის, ყოველ სართულზე პატარავდება და ბნელდება, თითქმის ქრება, ბოლოს კი ლაყვარდს ერევა. ეს დივინის კიბის ბაქანია. ამ დროს ქვევით, ქუჩაში, პატარა, ბრტყელი ქოლგების შავი შარავანდელის ქვეშ, რომლებიც ყვავილების თაიგულებით უჭირავთ, დგანან მიმოზა პირველი, მიმოზა მეორე, მიმოზა ნახევრად მეოთხე, პირველი ზიარება, ანჟელა, მონსენიორი, კასტანიეტა, რეგინა, მოკლე, მთელი ნაკრები. კიდევ შეიძლებოდა გაგვევრძელებინა ეს გრძელი და მოსაწყენი ჩამოთვლა არსებებისა, მაღალფარდოვანი სახელები რომ ჰქვიათ. ისინი დგანან და ელიან; მეორე ხელს, როგორც ქოლგებს, ისე უჭერენ იების პატარა თაიგულებს; ზმანებებში ჩაძირულან, მერე რომელიმე, ვთქვათ, პირველი ზიარება, დამკრძალავი ცერემონიის სილაპაჯით შეძრული და გაბრუებული, პირველი გამოერკვევა, იმქვეყნიურ ნელ-სურნელოვან და ამაღელვებელ გალობასავით გაახსენდება

საღამოს გაზეთის სტრიქონები: „სასტუმრო „კრიონის“ პარმული იებით მოფენილ შავ ხალიჩაზე ვერცხლით შემკული შავი ხის კუბო იდგა, რომელშიც მონაკოს პრინცესას დაბალზამებელი სხეული ესვენა“. პირველი ზიარება ნაზი ქმნილება გახლდათ. ინგლისელი ლედის მანერით ნიკაბი მალა ასწია, მერე გაისწორა და საკუთარ წარმოდგენაში წარმოშობილი უმშვენიერესი ისტორიის ნაკეცებში გაეხვია, სადაც მისი უფერული ცხოვრების ყველა მოვლენა მნიშვნელობას იძენდა, თავად კი მკვდარი პრინცესა იყო.

მის გაქცევას წვიმამაც შეუწყო ხელი.

ამ გოგო-პედერასტებს მინის მძივების გვირგვინები ედგათ. ზუსტად ასეთებს ვაკეთებ საკანში. მათ მოგონებები მოაქვთ ზღვის ქაფის სუნისა და ჩემი სოფლის სასაფლაოს თეთრ ქვებზე ლოკოკინებისა და ლოქორების დატოვებული ნაკვალევის შესახებ.

ყველა პედერასტი ქვევით, კიბესთან შეგროვილა, ერთმანეთს ეხუტებიან, ყბელობენ, ჭიკჭიკებენ. გოგო-პედერასტები ლამაზ, მაღალ, მღუმარ და ხის ტოტებივით გაშეშებულ ბიჭ-პედერასტებს ეხვევიან. ყველას შავი ტანსაცმელი აცვია: შარვალი, ქურთუკი, პალტო, მაგრამ მათი სახეები, ახალგაზრდა თუ ბებერი, ნაოჭიანი თუ უნაოჭო, გერბებივით ფერად კვადრატებადაა დაფოფილი. წვიმს. წვიმის ხმაურს ხმები ერთვის:

- საცოდავი დივინი!
- დამიჯერე, ძვირფასო! მის ასაკში ეს გარდაუვალი იყო.
- უწინდელივით ხომ ვეღარ შოულობდა ფულს!
- მინიონი არ მოვიდა?
- ჩუმად!
- ერთი ამას უყურე!

დივინს არ უყვარდა, როცა მის ზემოთ ვინმე დადიოდა. ამიტომ ერთი რიგიანი კვარტალის ბურჟუაზიული სახლის ბოლო სართულზე ცხოვრობდა. ამ სახლის შესასვლელთან ირეოდა მთელი ეს მოჩურჩულე, აზრარეული კომპანია. წუთი წუთზე კატაფალკი მოვა, ალბათ, შავცხენშებმული იქნება, დივინის ნეშტს ეკლესიაში გადასვენებს, მერე აქეთ, სულ ახლოს – მონმარტრის პატარა სასაფლაოზე, სადაც რაშელის ქუჩით ავა.

ხვადისსახიანი უზენაესი გამოჩნდა. ყბელობა შეწყდა. თავშიშველი და ძალზე ელევანტური, თავდაჯერებული და მოღიბარი, ლაღი და მოქნილი მინიონ-პაწია-ფეხი მოვიდა. მიუხედავად მისი დახვეწილობისა, მის სვლას მძიმე დიდებულების იერი დაჰკრავდა, იმ ბარბაროსივით, ძვირფასი ბეწვის ჩექმებით რომ მიაღლაგებს ტალახში. სხეულის ზედა ნაწილი ბარძაყებზე ისე ეჯდა, როგორც ხელმწიფე ზის ხოლმე ტახტზე. საკმარისია, ის წარმოვიდგინო, რომ ჩემი მარცხენა ხელი შარვლის გახეულ ჯიბეში მიძვრება... და მინიონის სახება არ მტოვებს, ვიდრე ჩემს საქმეს არ მოვრჩები. ერთ დღეს, ჩემი საკნის კარი გაიღო და ის გამოჩნდა. წამით საპატიმროს გასაოცრად სქელი კედლების ჩარჩოდან გადმოსული სიკვდილივით მოზეიმე მეჩვენა. სახე ისეთი სათუთი ჰქონდა, გეგონებოდა, მიხაკე-

ბით მოფენილ მინდორზე შიშველი წვესო. ერთ წამში მთლიანად მისი ვიყავი, თითქოს პირიდან (ნეტა ვინა თქვა პირველად ეს სიტყვა) ჩემში შემოვიდა და ყელამდე ამა-ვსო. შემოვიდა და ისე ამავსო, რომ ჩემთვის ადგილი აღარ დარჩა, გამოძევნა, და ახლა განგსტერებს, ქურდებს და „ხვადებსა“ ვარ შერეული და პოლიცია შემთხვევით მიჭერს. სამ თვეს, როგორც უნდოდა, ისე ისიამოვნა ჩემი სხეულით და მაწამა. მის ფეხებთან ვეგდე და იატაკის საწმენდი ჩვარავით მთელავდა. მერე გაათავისუფლეს და ისევ ქურდობას დაუბრუნდა, მე კი მისი დავიწყება ვერ შევძელი, ვერ დავივიწყე მისი ჟესტები, იგი ხომ მათში ისე ვლინდება, როგორც ბროლის წახნაგებში ჩანს ხოლმე საგანი. ისეთი გამოუცნობი ჟესტები ჰქონდა, არა მგონია, ისინი ხანგრძლივი ფიქრის შედეგი ყოფილიყო. აღარაფერი დამრჩა მისი უზარმაზარი აყენებული ფალოსის თაბამირის ტვიფრის ნაძერწის გარდა, რომელიც დივინმა თვითონ გააკეთა. ყველაზე მეტად მისი სიმაგრე მაცებს, მაშასადამე, იმ ნაწილის სილამაზე, რომელიც უკანა ტანიდან იწყება და პენისის თავით მთავრდება. კიდევ ვიტყვოდი, რომ მაქმანივით რბილი თითები ჰქონდა და ყოველი გაღვიძებისას მისი წინ გაწვდილი ხელები ისე იხსნებოდა, თითქოს მთელი სამყარო უნდა ჩაიკრას გულშიო. ეს მოძრაობა ბაგაში მწოლიარე ყრმა იესოს იერს ანიჭებდა, – ცალი ფეხის ქუსლი მეორე ფეხის კოჭზე ედო, მაგრამ ყურადღებით აღვსილი მზერა ზეცისკენ უკუღმა პირით ჰქონდა მიპყრობილი. ფეხზე მდგარს კი მკლავები კალათივით ჰქონდა მოხრილი და ძველ ფოტოებზე გამოსახულ ნიჟინსკის ჰგავდა, სადაც მას ვარდის ფურცლების ტანისამოსი აცვია. ხელი მევიოლინის მოქნილ მაჯასავით მოხდენილად მოედრიკა, ზოგჯერ კი, ტრაგიკული როლების შემსრულებელი ქალივით მორთულარე ხელით თავს იხრჩობდა...

ეს თითქმის ზუსტი პორტრეტია მინიონისა. იგი ხომ – ამას კიდევ ვნახავთ, – ჟესტების გენია იყო; ერთი გახსენება და, ვნებას ვეღარ ვითოკავ, ვიდრე ჩემი ხელი არ შეეწეება ჩემს გამოთავისუფლებულ სიამოვნებას.

ME

1. ლეთაბერივი (ფრ.)

2. ლამაზი, ტურფა, საყვარელი

3. ვაცლავ ნიჟინსკი (1889-1950) - რუსი მოცეკვავე და ბალეტმეისტერი.

ME

“სტალინალე” - ქალების ხმა:

“შევიყვახე ჩემივე სქესი”

შარშან, დეკემბრის ბოლოს ფონდ „ინკლუზივის“ ქალთა კლუბმა ერთი საინტერესო ღონისძიება ჩაატარა. ამ ღონისძიებას უცნაური სახელი ერქვა: „სტალინალე 2007“, ნაშვლიად დამაბნეველი სახელია, და ერთი შეხედვით, ვერც უნდა მივხვდეთ, რა შუაშია ახალგაზრდა ქალთა შემოქმედებასთან სტალინი, მაგრამ როგორც კი სახელის განზრახ პაროდულ მაღალფარდოვნებას დავაკვირდებით, თავისთავად ცხადი გახდება, რომ „სტალინალეს“ მონაწილე ქალებმა ამ გროტესკით ღონისძიების უჩვეულობას გაუსვეს ხაზი.

“Stalinala” – the voice of woman

“I have come to love my own sex”

In late December of last year, the Inclusive Foundation's Women's Club staged an interesting event. The event had an unusual name: “Stalinala 2007”. Truly a confusing name. And indeed, we are not meant to understand at first glance what the creative works of young women have to do with Stalin, but when we note its satirically highbrow nature, it becomes clear that the women taking part in Stalinala are using this grotesque name to underscore the unusual nature of the event.

პირველ ფესტივალს მოკრძალებული მასშტაბები ჰქონდა, მასში სულ 14 ქალი მონაწილეობდა, თუმცა, მიუხედავად მცირერიცხოვნებისა, მონაწილეებს მუშაობა ნამდვილად არ დაზარებიათ და სპეციალურად ამ დღისათვის, სხვადასხვა ნამუშევრებთან ერთად (თექა, გობელენი, ნახატები, ფოტოგრაფიები), 6 პატარა წიგნი გამოსცეს, სადაც მათი ლექსები და ჩანახატებია თავმოყრილი. მარიამ გაგოშავილი, ხათუნა ჩაფიჩაძე, ნინო ხარჩილავა, ანა ბოდიანკინა და კიდევ ერთი ქალი, ფსევდონიმით „ხელოვანი“, მიუხედავად ასეთი მცირე ზომის პუბლიკაციებისა, რაღაცა ახალს და აქამდე უცნობს ეხებიან თავიანთ შემოქმედებაში. ამ წიგნების სიმცირე მათ ხარისხთან უკუპროპორციულ მიმართებაშია, რადგან რამდენიმე მორგებული, ზუსტი სიტყვით ეს ავტორები აღწევენ იმას, რაც ქართულ ლიტერატურაში ასე იშვიათია – სითამამეს, გაბედულებას და კონვენციურობის ნგრევას. მაგანი შემეკამათება, ეს ადრეც ბევრს მოუხერხებიაო, თუმცა, ვინც ამ ტექსტებს იცნობს, მათში უთუოდ დაინახავდა განსაკუთრებულ სიახლეს, რასაც ავტორები ჯერ გაუბედავად, მაგრამ მაინც ამკვიდრებენ.

„სტალინალების“ ტექსტების გასაღებს მარიამ გაგოშავილის ციტატა იძლევა ლექსიდან „ქალაქი ანდა ღია სივრცის შიში“:

„ყველაზე უცნაური ლიტერატურა
შეუძლებელია აქ სხვანაირად წერდე –
დოკუმენტებად არ ალაგებდე
არ ინახავდე დათარიღებულ
საღ მოგონებებს
მოდრობებზე
სეირნობებზე
და ნათურებზე...“

ამ სტრიქონებში ნახევრად შეფარული მანიფესტი თითქოს გვაფრთხილებს, რომ მკითხველს ქალი ელაპარაკება, რომელსაც არ შეუ-

The festival, the first of its kind, was of modest proportions and included works by only 14 female participants. However, despite their small number, the participants certainly did not spare any efforts and published six small books featuring their poems and sketches in addition to their various works of art (felt crafts, tapestries, drawings, photographs).

Mariam Gagosashvili, Khatuna Chapichadze, Nino Kharchilava, Ana Bodiankina and another woman who goes by the pseudonym “artist”, despite the small size of their publication, managed to touch upon something new and heretofore unknown in their works. The small size of these books is in inverse proportion to their quality, because with a few highly appropriate and precise words, these authors have achieved what is a rarity in Georgian literature: boldness, courage and defiance of convention. Some may take issue with that statement and contend that many have managed to do that, but whoever sees these texts will certainly see that these women bring something to the table that is altogether new.

A snippet from Mariam Gagosashvili's poem “City; or, fear of open spaces” can serve as a key of sorts for the texts of Stalinala:

“The most unusual literature
It is impossible for me to write in any other way
Not to arrange as documents
Not to save as dated,

ძლია სხვანაირად წერა, რადგან საკუთარი ქალობის გააზრება აიძულებს, აუშხედრდეს „სტალინს“, რომელიც ყველაფერ შემზღუდავს, დამორგუწველს და დამანგრეველს განასახიერებს. ეს ამხედრება ხშირად შემზარავია და მკითხველს უსიამოვნოდ, მოურიდებლად ახლის პირში სიმართლეს:

„ერთ-ერთ სოფელში
საკუთარი ხელით
მოკალი ხუთი შვილი.
საძილე აბებით გაჭყეპილები
მაღაზია ექსტრა-ს პარკით გავვუდე.“

ამავე დამუხტულ, ნერვულად მთროლოვარე და უკიდურესად ქალურ, მე ვიტყვოდი, ექსტრემისტულ ხაზს აგრძელებს ხათუნა ჩაფინაძის ლექსებიც. მათში ყოფითი, უბრალო ყოველდღი-
ურობიდან ამოკრებილი სცენები ქალური პროტესტის მანი-
ფესტაციად იქცევა:

„შენ მთელი დღე ღუმზარ ჩემი მომავალი ქმარივით,
როცა კულადატებ.“

ეს ავტორიც უკიდურესი ქალურობით მანიპულირებს და მკითხველს დაუნდობლად, მოურიდებლად ეუბნება იმას, რაც არც მთლად სასიამოვნო მოსასმენია. მის ლექსებში „ქალ-
ურობა“ სტერეოტიპებს სცდება და ახალ თვისებებს იძენს – ქალის სხეულებრივი გამოცდილება მნიშვნელოვანი ხდება. ეს არ არის პოეზია ცრემლით დასველებულ ბალიშზე, დაკარ-
გულ სიყვარულსა და ფოთოლცვენაზე, აცდენილი და გადასუ-
ლია კლიშეებით შემოზღუდულ სივრცეს, რომელშიც ხშირად
კეტავენ „ქალურ“ რომანტიკულ-მელოდრამატულ შემოქმედებას:

„ჩემი უჩვეულო სიჩუმი;
ტრეპანაცია, ამპუტაცია, მკერდის სიმსივნე.
გაცხადებ საყოველთაო მშობიარობისთანმხლებ,
უნებურ მასტურბაციას!!!“

ნინო ხარჩილავას ლექსები სხვა, ლინგვისტური თამაშებით
ცდილობს იმავე ეფექტის მიღწევას, სიტყვების თამაშს აქ
დიდი მნიშვნელობა აქვს, ავტორი ალაგ-ალაგ რითმანარევე
ლექსებში ფორმის პაროდირების ხარჯზე გვეუბნება მთავარ
სათქმელს. რიტმულ და გართობულ სტრიქონებში სწორედ
რომ პროტესტის შეგრძნებას ბადებს ასეთი სიტყვები:

„მე დისონანსად მოვიტალო
ვეტრფი ხარვეზებს
და ფიტულების მუზეუმში
ვდგავარ ამრეზით...“

სხეულებრივი გამოცდილება აქაც მნიშვნელოვანია, თუმცა,
სხვებისგან განსხვავებით, ისეთი უშუალო და შემზარავად
პირდაპირი არ არის, უფრო მეტაფორულ ხასიათს იძენს,
მაგრამ ქალის განსაკუთრებულ, თვისობრივად განსხვავებულ
ხედვას მაინც წარმოგვიდგენს:

„ნუ მკრეჭ წამწამებს
ღამიზამზამე
ღამინამე
ღრო“

„სტალინაღეს“ პოეტური კრებულების კიდევ ერთი ცხადი
მოტივი ლესბოსური სიყვარულია. ზოგ ავტორთან ის ღიადა
მანიფესტირდება ტექსტში, ზოგან კი – ბუნდოვანი მინიშნე-
ბების სახით.

*Living memories
Of movements
Of strolls
And light bulbs...”*

The manifesto half hidden in these lines
cautions us that the reader is listening to a woman who cannot
write in any other way because comprehending her womanhood
forces her to revolt against “Stalin”, who represents all that is
restrictive, oppressive and destructive. This act of revolt is often
shocking; it unpleasantly and unabashedly smacks the reader in
the face with the truth:

*“In one village
I killed my five children
With my bare hands.
After giving them sleeping pills,
I suffocated them with a bag from the Extra shop”
This smothering, nervously trembling and, I would say, su-
preremely feminine line of extremism is continued in the poems of
Khatuna Chapichadze. They present simple, basic scenes taken
from everyday life and transform them into a manifestation of
female protest:
“You have been silent all day, as my future husband will be
When I cheat on him.”*

This author, too, manipulates extreme femininity and merci-
lessly, unabashedly, tells the reader something that is not all
that pleasant to hear. In her poems, “femininity” transcends ste-
reotypes and takes on new qualities: women’s bodily experience
becomes important. This is not poetry about a pillow wet with
tears, lost love and falling leaves, the type that has entered a
place that is limited by the cliches in which “feminine” romantic
and melodramatic works so often find themselves trapped:

*“My unusual silence;
Trepidation, amputation, breast cancer
I declare involuntary masturbation
That follows universal labour!!!”*

Nino Kharchilava’s poems try to achieve the same affect
through different linguistic means; world play is especially
important here. This author uses parodies of form and peppers
her poems with rhymed verse in order to communicate what she
has to say. The words in these rhythmic and rhyming lines beget
precisely such a feeling of protest:

*“I was baptized in dissonance
I love flaws
And I stand with attitudes in the museum of effigies*

Bodily experience is important here too, though, in contrast to
the other poems, it is not so direct and visceral. It is of a more
metaphorical nature, but it still manages to present woman’s
unique, qualitatively distinct vision:

*“Don’t cut my eyelashes
Wink at me
Dampen me
Time”*

Another important theme of the Stalinale poetry anthology is
lesbian love. With some authors, it is openly manifested the
text while elsewhere it is communicated only through vague
references.

ME

„უნდა შეგაკავო როგორმე,
უნდა შეგიშალო ხელი,
თუ შენც მგრძნობ, მაშინ მოგედები,
გაგანაყოფიერებ ნერწყვით.“
(ხ. ჩაფიჩაძე)

ეს მცირე ტექსტი თითქოს „სტალინალებს“ კვინტესენციაა: მამის, მამრის, „სტალინის“ განდევნის იდეაა სწორედ ის სიახლე და სითამამე, რაც ასე განასხვავებს ამ ავტორებს მთელი დანარჩენი ქართული ლიტერატურისგან. ამ შემთხვევაში არც ტექსტების სიმცირესა და ხშირად გაუმართავობას აქვს გადამწყვეტი მნიშვნელობა, რადგან უმთავრესი მაინც მოვლენაა. პირველი ნაბიჯი, რომელიც ამ ქალებმა უკვე გადადგეს. თუმცა, განდევნა, როგორც პროტესტის ფორმა სულაც არ არის არამოტივირებული და ვისიმე უბრალოდ კაპრიზით ნაკარნახევი. ამ ლექსებიდან ცხადად და ძლიერად ისმის ქალის ხმა, ქალისა, რომელმაც რეპრესიების (სხეულებრივი თუ სხვა) გრძელი გზა გაიარა და პროტესტის, როგორც გადარჩენის, სასიცოცხლო ენერგიის ხელახლა მოპოვების გზას დაადგა.

დაბოლოს, ამ პატარა კრებულებიდან ყველაზე დასამახსოვრებელი ციტატა, რომელიც კომენტარს არ საჭიროებს და მთავარ სათქმელს სხარტად ამბობს:

„მე მოვირეე წინააღმდეგობა, რომელიც
ჩემს სახეზე აირეკლა.
ირანში მე ის ჩადრით დავფარე,
რომელსაც ეგვიპტეში „ჰიჯაბ“ ეწოდებოდა,
და რომელიც თურქეთში კარგად მიმაღავდა
კბილებს და ენას.
თუმცა ერაყში მან ვერ დამიცვა
დევისგან,
წამებისგან და
სიკვდილისგან.
მე დავსვი კითხვა:
„კაცია ადამიანი?!“
შემდეგ ამერიკაში რვა ადამიანი მოკალი,
რვავე კაცი იყო.
მომცრო სუპერმარკეტის ყოველ დახლს და
გაყინული ხორცის ყოველ მაცივარს
თითო გვაძო ვუსახსოვრე.
მე ვიგრძენი წინააღმდეგობა საკუთარ სახელში.
უარვეყივი ადამი,
დამეშვიდობე კაცურ საწყისს.
დავშაღე ჩემი სახე – ჩემი სიგიჟე
და მტრის ჯინაზე
შევიყვარე ჩემივე სქესი.“
(მ. გაგოშაშვილი)

„სტალინალებს“ პოეზიას შეიძლება ყველაფერი დავაბრალოთ, მაგრამ ერთ მთავარ ღირსებას ნამდვილად ვერ დავუკარგავთ: ასეთი გაბედული, ასეთი თამამი და დამუხტული დღეს საქართველოში ძალიან ცოტა რამ თუ იწერება. და ამ განწყობას ორმაგად აძლიერებს ის, რომ ქალების ხმა, ხშირად მიჩუმებული და უსამართლოდ არმოსმენილი, მცირედ, მაგრამ მაინც ისმის, ზედაპირზე ამოდის და გვაიძულებს – თვალი/ყური არ მოვარიდოთ.

დათო გაბუნია

“I must hold you back somehow,
I must prevent you,
If you feel me too, then I will stick to you,
I will fertilize you with spit.”
(Kh. Chapichadze)

This tiny bit of text is the quintessence of Stalinales: the idea of expelling the father, the male, the “Stalin” is precisely the innovation and boldness that sets these authors apart from the rest of Georgia’s literati. In this case, neither the small size of the texts nor their unwieldiness is of decisive importance because the main thing is still the event – the first step, which these women have already taken.

That said, expulsion, as a form of protest, is not at all unmotivated or guided simply by someone’s whim. The voice of woman can be heard clearly and powerfully in these poems, the voice of a woman who has traversed a long path of repressions (bodily or otherwise) and has set about on the path of protest as a means of saving herself and reclaiming life energies.

And last, the most memorable piece from this small anthology, one which needs no additional commentary and communicates its point concisely:

“I have embraced contradiction
Which has been reflected in my face.
In Iran I covered it with a veil,
Which in Egypt I called a “hijab”
And which in Turkey did a good job of hiding
My teeth and tongue.
But in Iraq it could not protect me
From persecution
From torture and
From death.
I asked a question:
‘Are people actually human?!’
Then I killed eight people in America,
All eight were men.
I have left
All the counters at the small supermarket
And all the meat lockers
With a corpse each to remember me by.
I felt contradiction in my own name.
I renounced Adam,
I bid farewell to man.
I took apart my face – my insanity
And to spite the enemy
I came to love my own sex”
(M. Gagoshashvili)

We can accuse the poetry of Stalinales of many things, but it does have one important quality we cannot deny it: few things being written in Georgia today are so bold, so courageous and so charged. And this is doubly significant given the fact that the voice of woman is so often hushed and unjustly ignored. Here, this voice is at least heard; it rises to the surface and does not allow us to take our eyes/ears away from it.

Dato Gabunia

GAY.GE
შენი თანამგზავრი

ბავშვობისგან * თემა * ღიხუნი (ფიქტივი) * ჩართი * ხელოვნება
პირადი ანგარიშ და ბავშვობა * სინდრომი * ახალი * მდინარე ჯონსონისა

მალე . . . coming soon

LGBT TOPICS * NEWS * RESOURCES * ART * ONLINE CONSULTATIONS
PERSONAL PROFILE AND DATING * CHAT * POLLS * DISCUSSION (FORUM)

LESBI.GE
შენი თანამგზავრი

www.inclusive-foundation.org

Electronic version of the issue is available at Inclusive Foundation website
www.inclusive-foundation.org

Material published in the magazine is copyright protected and needs to be referenced

Magazine is disseminated free of charge

Publication is financed by
COC Netherlands and
Heirich Boell Foundation

Cover photo: **Erwin Olaf**

Issue is prepared by:

Eka Aghdgomelashvili
Paata Sabelashvili
Irina Chkhaidze
Kakha Kepuladze
Nino Dzandzava
Giorgi Qadhrishvili
John Horan
Davit Gabunia
Nino Bekishvili

Published by
Inclusive Foundation

Printed in **Cezanne Ltd.**
140, Tsereteli Ave.
Tbilisi, Georgia
Tel: 995 32 35 70 02
lika@cezanne-web.com

